

NÁVRH

OBEC

KLÁŠTOR POD ZNIEVOM

**KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
2021 – 2026**

OBSAH

ÚVOD	4
1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA.....	5
1.1 ČO JE KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE	5
1.2 ÚČASTNÍCI KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA	5
1.3 VÝHODY, PRINCÍPY A PODSTATA KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA	5
1.4 PRÁVNY RÁMEC POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	6
1.5 KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	8
1.6 NÁRODNÉ PRIORITY ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB NA ROKY 2021 – 2030	8
1.7 DRUHY A FORMY SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	9
2 DEMOGRAFICKÁ A SOCIÁLNA ANALÝZA.....	11
2.1 POČET OBYVATEĽOV A POHYB OBYVATEĽSTVA	11
2.2 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV PODĽA POHLAVIA A VEKU	14
2.3 NÁRODNOSTNÁ A KONFESIONÁLNA ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA.....	16
2.4 NEZAMESTNANOSŤ	16
2.5 ŠKOLSTVO A ZDRAVOTNÍCTVO	19
3 SOCIÁLNE SLUŽBY V OBCI	20
3.1 VEREJNÍ POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	20
3.2 NEVEREJNÍ POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB.....	21
3.3 POŽIADAVKY PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	24
3.3.1 Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu	24
3.3.2 Súhrnné zhrnutie dotazníkového prieskumu a požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb	30
4 STRATÉGIA ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB.....	32
4.1 CIELE A PRIORITY, DOPLNKOVÉ OPATRENIA.....	33
5 IMPLEMENTÁCIA KOMUNITNÉHO PLÁNU.....	40
5.1 HARMONOGRAM REALIZÁCIE KOMUNITNÉHO PLÁNU VRÁTANE URČENIA FINANČNÝCH PODMIENOK	40
5.2 MONITORING PLNENIA A SPÔSOB KAŽDOROČNÉHO VYHODNOCOVANIA KOMUNITNÉHO PLÁNU, VRÁTANE PODMIENOK A SPÔSOBU JEHO ZMENY A AKTUALIZÁCIE	48
ZÁVER	49

PRÍLOHY	50
ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV	50
ZOZNAM SKRATIEK.....	50
ZOZNAM TABULIEK A GRAFOV	50

ÚVOD

Oblasť sociálnej politiky významne ovplyvnil proces decentralizácie a reformy verejnej správy, čo sa prejavilo prechodom rozsiahlych kompetencií na miestnu samosprávu. Mestá a obce sa tak stali významným realizátorom sociálnej politiky a od miestnej samosprávy v súčasnosti vo veľkej miere závisí rozsah, podmienky a v neposlednom rade kvalita poskytovaných sociálnych služieb. Sociálne služby sú teda súčasťou verejných politík, v ktorých sa jednoznačne presadzuje ľudskoprávny rozmer a orientácia na potreby a preferencie ich prijímateľov.

Komunitný plán sociálnych služieb je vypracovaný v súlade s požiadavkami zákona o sociálnych službách a tiež s ohľadom na národné priority rozvoja sociálnych služieb, berúc do úvahy miestne podmienky, potreby a špecifiká. Jeho základnou ideou je komunitný rozvoj, skvalitnenie a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb, resp. doplnenie chýbajúcich sociálnych služieb na základe požiadaviek a záujmu občanov obce.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Kláštor pod Znievom na roky 2021 – 2026

bol schválený Obecným zastupiteľstvom obce Kláštor pod Znievom

dňa uznesením č.

1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA

1.1 Čo je komunitné plánovanie

Komunitné plánovanie sociálnych služieb možno považovať za metódu, prostredníctvom ktorej je možné plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali potrebám jednotlivých skupín občanov a zároveň boli v súlade s miestnymi špecifikami. Ide o otvorený proces, cieľom ktorého je:

- napĺňanie potrieb občanov odkázaných na jednotlivé formy sociálnej pomoci,
- zabezpečovanie zdrojov (finančných a personálnych) na jednotlivé formy sociálnej pomoci,
- hľadanie optimálnych riešení, ktoré najlepšie zodpovedajú miestnym podmienkam a potrebám ľudí,
- zvýšenie kvality poskytovaných sociálnych služieb.

1.2 Účastníci komunitného plánovania

Účastníkmi komunitného plánovania sú:

- **Zadávatelia sociálnych služieb** - subjekty, ktorým zabezpečovanie sociálnych služieb na príslušnom území vyplýva zo zákona. Sociálne služby zriaďujú, prípadne zadávajú iným subjektom, financujú ich a organizujú. Na Slovensku sú to obce, mestá a samosprávne kraje.
- **Poskytovatelia sociálnych služieb** - subjekty, ktoré služby poskytujú a ponúkajú, bez ohľadu na ich právnu subjektivitu. Poskytovateľ sociálnej služby je za podmienok ustanovených zákonom obec, právnická osoba zriadená alebo založená obcou alebo samosprávnym krajom – „verejný poskytovateľ sociálnej služby“ alebo ďalšia právnická osoba a fyzická osoba – „neverejný poskytovateľ sociálnej služby“.
- **Prijímatelia sociálnych služieb** – sú fyzické osoby, užívatelia sociálnych služieb, ktorí sa ocitli v nepriaznivej životnej situácii. Tá môže spôsobovať ohrozenie sociálnym vylúčením, obmedzenie schopnosti začleniť sa do spoločnosti a samostatne riešiť svoje problémy. Do nepriaznivej životnej situácie sa pritom jednotlivec môže dostať z rôznych dôvodov – v dôsledku vysokého veku, nepriaznivého zdravotného stavu, krízových životných situácií, spôsobu života, trestnej činnosti a pod. Zapojením prijímateľov sociálnych služieb do komunitného plánovania sa získavajú informácie o ich potrebách, na ktoré treba reagovať a o súčasnej kvalite a dostupnosti poskytovaných sociálnych služieb.

Do procesu komunitného plánovania sa môže zapojiť aj široká **verejnosť**. Občania majú možnosť do určitej miery podieľať sa a ovplyvňovať rozvoj sociálnych služieb. Proces komunitného plánovania je založený na demokratických princípoch, umožňuje zapájať sa do diania v obci a vyjadriť tak názor na danú problematiku.

Cieľom komunitného plánovania sociálnych služieb je pripraviť strategický dokument, ktorý za účasti zadávateľov, poskytovateľov a prijímateľov sociálnych služieb a verejnosti umožní v strednodobom časovom horizonte efektívnejšie rozvíjať sociálne služby.

1.3 Výhody, princípy a podstata komunitného plánovania

Hlavnou výhodou komunitného plánovania je skutočnosť, že sú doňho zapájaní všetci účastníci systému sociálnych služieb (zadávatelia, poskytovatelia, prijímatelia). To nielenže napomáha zvyšovať kvalitu plánovania a poskytovania sociálnych služieb, ale taktiež výrazne posilňuje princípy zastupiteľskej demokracie, a to nielen v procese plánovania, ale aj v rozhodovacom procese, prípadne v spôsobe ich zabezpečovania. Komunitný plán sociálnych služieb ako výsledok komunitného plánovania zabezpečuje, aby sociálne služby zodpovedali miestnym potrebám a reagovali na miestne špecifiká.

Najdôležitejšie **princípy** komunitného plánovania sú:

- *princíp triády*, predstavujúci spoluprácu zadávateľov, poskytovateľov a prijímateľov sociálnych služieb a rovnako princíp dohody, ktorý je charakterizovaný výsledným plánom,
- *princíp rovnosti*, ktorý zaručuje každému právo zaujímať sa o veci verejné; každý občan má právo slobodne sa vyjadriť a zároveň nikto nesmie byť vylúčený a diskriminovaný,
- *princíp skutočných potrieb*, čo charakterizuje analýza popisujúca stav služieb,
- *princíp kompetencie účastníkov*, ktorý kladie dôraz na profesionalitu a zodpovednosť.

Podstatou komunitného plánovania je teda zapájanie všetkých, ktorých sa sociálne služby týkajú alebo sa ich v budúcnosti týkať môžu, do otvoreného dialógu o podobe sociálnych služieb. Základným pilierom plánovania je zisťovanie potrieb, zdrojov a hľadanie najlepších riešení. Zásadný význam v procese plánovania má preto poznanie záujmu všetkých zúčastnených strán (zadávateľov, poskytovateľov a prijímateľov sociálnej pomoci) a verejnosti, ich vzájomné prepojenie a spolupráca.

1.4 Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

Sociálne služby sa poskytujú v súlade so **zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách** a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnych službách), ktorý upravuje podmienky, postupy a formy poskytovania sociálnych služieb ako aj povinnosti poskytovateľov. Jeho cieľom je podporovať sociálne začlenenie občanov a uspokojovať sociálne potreby ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii.

Za nepriaznivú sociálnu situáciu sa považuje ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z dôvodu, že:

- osoba nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok,
- je ohrozený jej vývoj v dôsledku jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do 7 rokov veku,
- osoba je ťažko zdravotne postihnutá alebo má nepriaznivý zdravotný stav,
- osoba dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- osoba vykonáva opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- osoba je ohrozená správaním iných fyzických osôb alebo sa stala obeťou správania iných fyzických osôb,
- osoba zotrúva v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- stratila bývanie alebo je ohrozená stratou bývania.

Sociálne služby podľa tohto zákona sa poskytujú prostredníctvom odborných, obslužných a ďalších činností, ktoré je poskytovateľ povinný poskytnúť alebo zabezpečiť v prípade, že tieto činnosti sú taxatívne vymedzené. Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do niekoľkých skupín, v závislosti od povahy a nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

- **sociálne služby krízovej intervencie** (terénna sociálna služba krízovej intervencie; poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach – nocľaháreň, útulok, domov na polceste, nízkoprahové denné centrum, integračné centrum, komunitné centrum, zariadenie núdzového bývania; nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu),
- **sociálne služby na podporu rodiny s deťmi** (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa, pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti, služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života, služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa, služba včasnej intervencie),
- **sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku** (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný

stacionár, domáca opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská a predčitateľská služba, tlmočnická služba, sprostredkovanie tlmočnickej služby, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),

- **sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií** (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
- **podporné služby** (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, podpora samostatného bývania, jedáleň, pracovňa, stredisko osobnej hygieny).

Zákon o sociálnych službách v § 80 upravuje pôsobnosť obce pri poskytovaní sociálnych služieb. Okrem koncepcnej, rozhodovacej, posudkovej, poradenskej, kontrolnej, registračnej, evidenčnej, štatistickej, finančnej činnosti a terénnej sociálnej práce je v pôsobnosti obce poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie:

- sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
- nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
- opatrovateľskej služby,
- prepravnej služby,
- odľahčovacej služby,
- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,
- terénnej sociálnej služby krízovej intervencie

a zriaďovať a zakladať nasledovné zariadenia sociálnych služieb:

- nocľaháreň,
- nízkoprahové denné centrum,
- zariadenie pre seniorov,
- zariadenie opatrovateľskej služby,
- denný stacionár.

Obec môže zriaďovať aj iné zariadenia a poskytovať alebo zabezpečovať aj iné druhy sociálnej služby, príp. môže sociálne služby účelne a vhodne spájať.

Zákon o sociálnych službách zaručuje právo fyzickej osoby na poskytnutie sociálnej služby alebo zabezpečenie jej poskytnutia a právo výberu poskytovateľa, za splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom a ďalšie práva pri poskytovaní sociálnych služieb.

Poskytovateľmi sociálnych služieb sú v súlade so zákonom obce, právnické osoby zriadené alebo založené obcou alebo samosprávnym krajom (verejní poskytovatelia sociálnych služieb) a iné právnické alebo fyzické osoby (neverejní poskytovatelia sociálnych služieb). Sociálne služby môže poskytovať len poskytovateľ zapísaný do registra poskytovateľov sociálnych služieb.

V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnej služby (tzv. štandardy kvality). Poskytovateľ je povinný napríklad vypracovať individuálny rozvojový plán klienta, dodržiavať maximálny počet klientov na jedného zamestnanca a za účelom zvýšenia profesionality práce vypracovať a uskutočňovať program supervízie.

1.5 Komunitný plán sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) je strategický dokument, ktorý analyzuje stav poskytovaných sociálnych služieb na území obce, hodnotí potreby a požiadavky jej obyvateľov a navrhuje budúci rozvoj v oblasti sociálnych služieb na stanovené obdobie. Dokument je reálnym výstupom komunitného plánovania sociálnych služieb a výsledkom dohody medzi zadávateľmi, poskytovateľmi a prijímateľmi sociálnych služieb. Poukazuje na potreby v danej komunite, pričom poskytuje aj možnosti finančného, personálneho, prevádzkového a organizačného zabezpečenia v oblasti poskytovania sociálnych služieb v danej komunite.

Najdôležitejšie **ciele komunitného plánu** sú:

- zistiť potreby a požiadavky prijímateľov sociálnych služieb,
- zistiť plány a predstavy poskytovateľov sociálnych služieb,
- koordinovať ponuku a dopyt v sociálnych službách,
- vytvoriť kompromis medzi predstavami, požiadavkami, možnosťami a dostupnými zdrojmi,
- zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb,
- stanoviť priority pre budúci rozvoj sociálnych služieb.

1.6 Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030

Národné priority rozvoja sociálnych služieb (NPRSS) v zmysle zákona o sociálnych službách vypracúva a zverejňuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030 vydalo ministerstvo v marci 2021. Cieľom a účelom NPRSS je cyklicky pozitívne ovplyvňovať rozvoj sociálnych služieb v Slovenskej republike, a to cestou definovania politiky smerovania sociálnych služieb na národnej úrovni a následne formulovania základných priorít tohto rozvoja a predpokladov na dosiahnutie týchto priorít.

Účelom dokumentu pod názvom Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030 je vymedziť rozvojovú trajektóriu sociálnych služieb na Slovensku do roku 2030. V súlade s tým sú najskôr definované predpoklady pre rozvoj a následne samotné národné priority, vďaka ktorým by sa mal rozvoj reálne dosiahnuť. Národné priority sú vymedzené tak, aby boli harmonizovateľné so súvisiacimi legislatívnymi zámermi a iniciatívami vlády SR v referenčnom období (NPRSS 2021 – 2030).

Predpoklady pre rozvoj sociálnych služieb:

Pre zabezpečenie podmienok rozvojovej trajektórie sociálnych služieb pre obdobie rokov 2021 – 2030 bude nevyhnutné naplniť nasledovné predpoklady, ktoré predstavujú pre napĺňanie NPRSS nevyhnutné vstupy:

- A. Vytvorenie strategického rámca sociálnych služieb do roku 2030 v Slovenskej republike
- B. Zabezpečenie finančnej a personálnej udržateľnosti rozvoja sociálnych služieb
- C. Prepájanie sociálnych služieb s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunit.

Národné priority rozvoja sociálnych služieb:

Slovenská republika si v kontexte rozvoja sociálnych služieb v období 2021 – 2030 zadefinovala nasledovné **národné priority**:

- NP1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb
- NP2: Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti
- NP3: Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby
- NP4: Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb.

1.7 Druhy a formy sociálnych služieb

Zákon o sociálnych službách vymedzuje (§12) tieto druhy sociálnych služieb:

A – SOCIÁLNE SLUŽBY KRÍZOVEJ INTERVENCIE

1. terénna sociálna služba krízovej intervencie,
2. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach, ktorými sú:
 - 2.1. nízkoprahové denné centrum,
 - 2.2. integračné centrum,
 - 2.3. komunitné centrum,
 - 2.4. nocľaháreň,
 - 2.5. útulok,
 - 2.6. domov na polceste,
 - 2.7. zariadenie núdzového bývania,
3. nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu.

B – SOCIÁLNE SLUŽBY NA PODPORU RODINY S DEŤMI

1. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,
2. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
3. služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života,
4. služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa,
5. služba včasnej intervencie.

C – SOCIÁLNE SLUŽBY NA RIEŠENIE NEPRIAZNIVEJ SOCIÁLNEJ SITUÁCIE Z DÔVODU ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA, NEPRIAZNIVÉHO ZDRAVOTNÉHO STAVU ALEBO Z DÔVODU DOVRŠENIA DÔCHODKOVÉHO VEKU

1. poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovърšili dôchodkový vek,
 - 1.1. zariadenie podporovaného bývania,
 - 1.2. zariadenie pre seniorov,
 - 1.3. zariadenie opatrovateľskej služby,
 - 1.4. rehabilitačné stredisko,
 - 1.5. domov sociálnych služieb,
 - 1.6. špecializované zariadenie,
 - 1.7. denný stacionár,
2. domáca opatrovateľská služba,
3. prepravná služba,
4. sprievodcovská služba a predčitateľská služba,
5. tlmočnícka služba,
6. sprostredkovanie tlmočnickej služby,
7. sprostredkovanie osobnej asistencie,
8. požičiavanie pomôcok.

D – SOCIÁLNE SLUŽBY S POUŽITÍM TELEKOMUNIKAČNÝCH TECHNOLOGIÍ

1. monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
2. krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií.

E – PODPORNÉ SLUŽBY

1. odľahčovacia služba,
2. pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,

3. poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,
4. podpora samostatného bývania,
5. poskytovanie sociálnej služby v jedálni,
6. poskytovanie sociálnej služby v práčovni,
7. poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

Zákon o sociálnych službách vymedzuje (§13) tieto **formy sociálnych služieb**:

- **Ambulantná forma** – poskytuje sa fyzickej osobe, ktorá dochádza, je sprevádzaná alebo je dopravovaná do miesta poskytovania sociálnej služby,
- **Terénna forma** – poskytuje sa fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí alebo v jej domácom prostredí,
- **Pobytová forma** v zariadení – poskytuje sa, ak súčasťou sociálnej služby je ubytovanie. Pobytová sociálna služba sa poskytuje ako celoročná sociálna služba alebo týždenná sociálna služba,
- **Iná forma** – poskytuje sa najmä telefonicky alebo s použitím telekomunikačných technológií, ak je to účelné.

2 DEMOGRAFICKÁ A SOCIÁLNA ANALÝZA

Sociálne služby predstavujú jednu z foriem sociálnej pomoci pre ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii a sú alebo v budúcnosti môžu byť pre mnohých dôležitou oporou sociálneho začlenenia občanov a uspokojovania sociálnych potrieb. Dostupnosť sociálnych služieb (či už z hľadiska geografického alebo z hľadiska ich variability) do značnej miery závisí od rôznorodosti ich poskytovateľov, a preto je veľmi dôležité pri ich plánovaní vychádzať najmä z porovnania existujúcej ponuky sociálnych služieb so zistenými potrebami prijímateľov. Pre správne určenie potrieb poskytovania sociálnych služieb je tak potrebné poznať sociálne a demografické východiská.

2.1 Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka zobrazuje základné parametre stavu a pohybu obyvateľstva obce Kláštor pod Znievom za posledných 10 rokov. Počet obyvateľov sa v tomto období zvýšil o 181 (z 1 524 v roku 2011 na 1 705 v roku 2020).

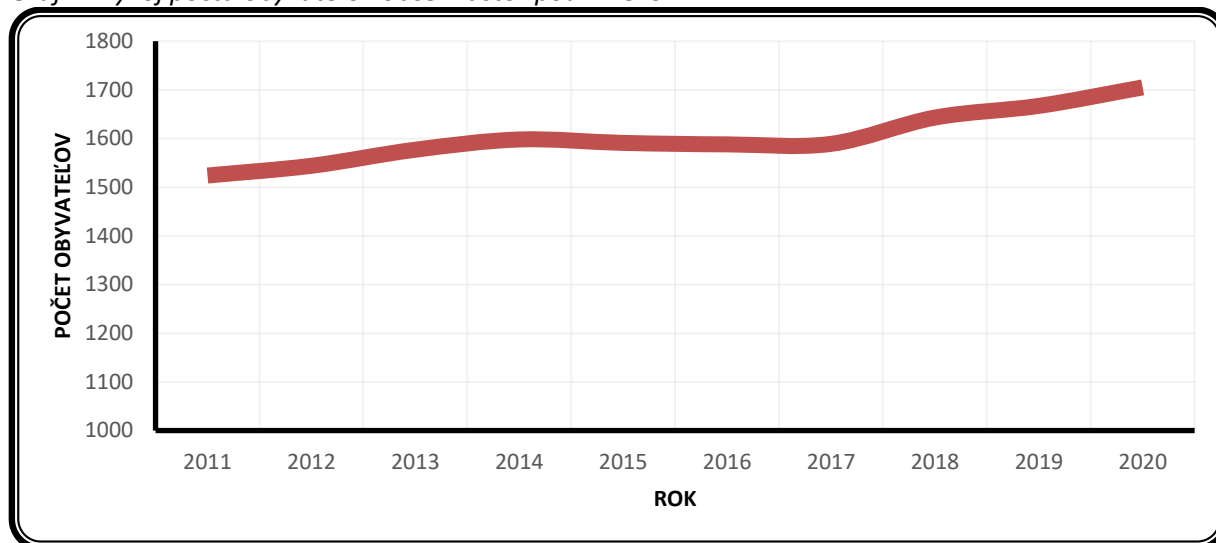
Tabuľka 1: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet obyvateľov (k 31.12.)	1524	1544	1577	1598	1591	1588	1589	1643	1667	1705
Živonarodení	14	14	16	26	11	14	11	20	20	24
Zomrelí	20	21	12	18	24	23	21	19	30	24
Bilancia prirodzeného pohybu	-6	-7	4	8	-13	-9	-10	1	-10	0
Prisťahovaní	42	45	56	46	47	30	40	87	66	55
Vysťahovaní	15	18	27	33	41	24	29	34	32	17
Migračné saldo	27	27	29	13	6	6	11	53	34	38
Bilancia celkového pohybu	21	20	33	21	-7	-3	1	54	24	38
Hr.m. živorodenosti (‰)	9,2	9,1	10,1	16,3	6,9	8,8	6,9	12,2	12,0	14,1
Hr.m. úmrtnosti (‰)	13,1	13,6	7,6	11,3	15,1	14,5	13,2	11,6	18,0	14,1
Hr.m. prirodzeného prírastku (‰)	-3,9	-4,5	2,5	5,0	-8,2	-5,7	-6,3	0,6	-6,0	0,0
Hr.m. imigrácie (‰)	27,6	29,1	35,5	28,8	29,5	18,9	25,2	53,0	39,6	32,3
Hr.m. emigrácie (‰)	9,8	11,7	17,1	20,7	25,8	15,1	18,3	20,7	19,2	10,0
Hr.m. migračného salda (‰)	17,7	17,5	18,4	8,1	3,8	3,8	6,9	32,3	20,4	22,3
Hr.m. celkového prírastku (‰)	13,8	13,0	20,9	13,1	-4,4	-1,9	0,6	32,9	14,4	22,3

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné prepočty

Vývoj počtu obyvateľov obce Kláštor pod Znievom za ostatných 10 rokov má stúpajúci trend. V porovnaní s rokom 2011 bol počet obyvateľov obce na konci roku 2020 až o 12 % vyšší.

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Kláštor pod Znievom

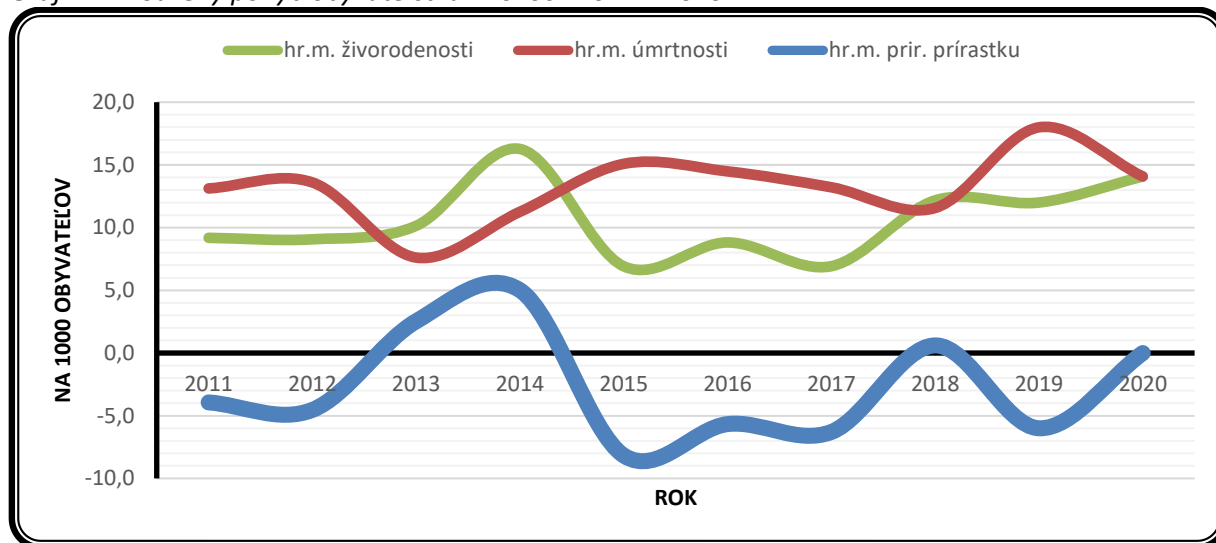
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Úroveň natality za posledných 10 rokov mala pomerne nevyrovnaný priebeh, keď sa pohybovala v rozmedzí cca 7 – 16 ‰. Počet narodených detí sa v obci medziročne pohyboval v rozmedzí 11 – 26. Priemerná hodnota ukazovateľa hrubej miery živorodenosti za celé hodnotené obdobie, teda za posledných 10 rokov, bola v Kláštore pod Znievom 10,6 ‰. Obec teda v tomto ukazovateli dosahuje priemerné hodnoty. Pre porovnanie, v okrese Martin sa hr. m. živorodenosti pohybuje na úrovni cca 9,0 ‰, v Žilinskom kraji 10,5 ‰ a v Slovenskej republike na úrovni cca 10,5 ‰.

Medziročný vývoj počtu zomrelých mal, podobne ako u živonarodených, taktiež menej vyrovnaný priebeh. Najmenej zomrelých za posledných 10 rokov bolo v roku 2013 (12 osôb), najviac v roku 2019 (30 osôb). Úroveň mortality sa teda pohybovala v rozmedzí od 7,6 po 18,0 ‰, pričom priemer za posledných 10 hodnotených rokov bol v Kláštore pod Znievom 13,2 ‰. V obci teda môžeme pozorovať vyššiu mieru úmrtnosti akú má Slovenská republika (cca 11,0 ‰), Žilinský kraj (10,5 ‰) i okres Martin (cca 11,5 ‰).

Takéto hodnoty hrubej miery živorodenosti a hrubej miery úmrtnosti sa odzrkadľujú v bilancii prirodzeného pohybu obyvateľstva Kláštora pod Znievom. Obec bola počas väčšiny hodnoteného obdobia populačne stratová (6x), 1x bola bilancia vyrovnaná (2020) a pozitívnu bilanciu prirodzeného pohybu zaznamenala len 3x. Hrubá miera prirodzeného prírastku sa v posledných 10 rokoch pohybovala v rozmedzí od -8,2 ‰ po 5,0 ‰. Z dôvodu takejto kombinácie natality s mortalitou bola reprodukcia obyvateľstva za posledných 10 rokov neefektívna. Celkovo možno konštatovať, že prirodzenými populačnými procesmi dochádzalo v obci k úbytku obyvateľov.

Graf 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2011 – 2020

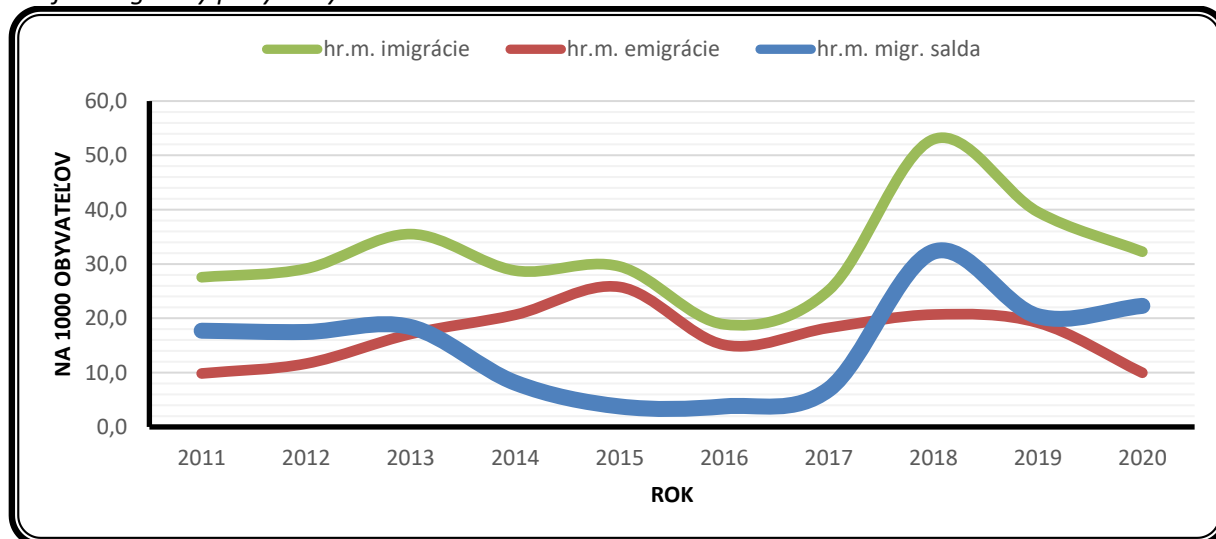

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Zatiaľ čo vývoj prirodzeného pohybu je v obci mierne negatívny, vývoj z hľadiska migračného pohybu už takým nie je. Hrubá miera imigrácie sa v obci za posledných 10 rokov pohybovala v priemere na úrovni 31,9 ‰ (priemerne sa ročne prisťahovalo 51,4 osoby). Hrubá miera emigrácie v hodnotenom období dosahovala oveľa nižšie hodnoty, pričom jej priemerná úroveň bola 16,8 ‰ (v priemere 27,0 vystáňovaných osôb ročne).

Výsledkom hore uvedených procesov bol veľmi priaznivý vývoj migračného salda, ktoré sa pohybovalo v rozmedzí od +6 osôb v rokoch 2015 a 2016 po +53 osôb v roku 2018. Kladné migračné saldo obec zaznamenala každoročne. Počas celého hodnoteného obdobia teda obec vykazuje pozitívnu bilanciu migračného salda a možno teda konštatovať, že trend vývoja za posledných 10 rokov je veľmi priaznivý.

Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2011 – 2020

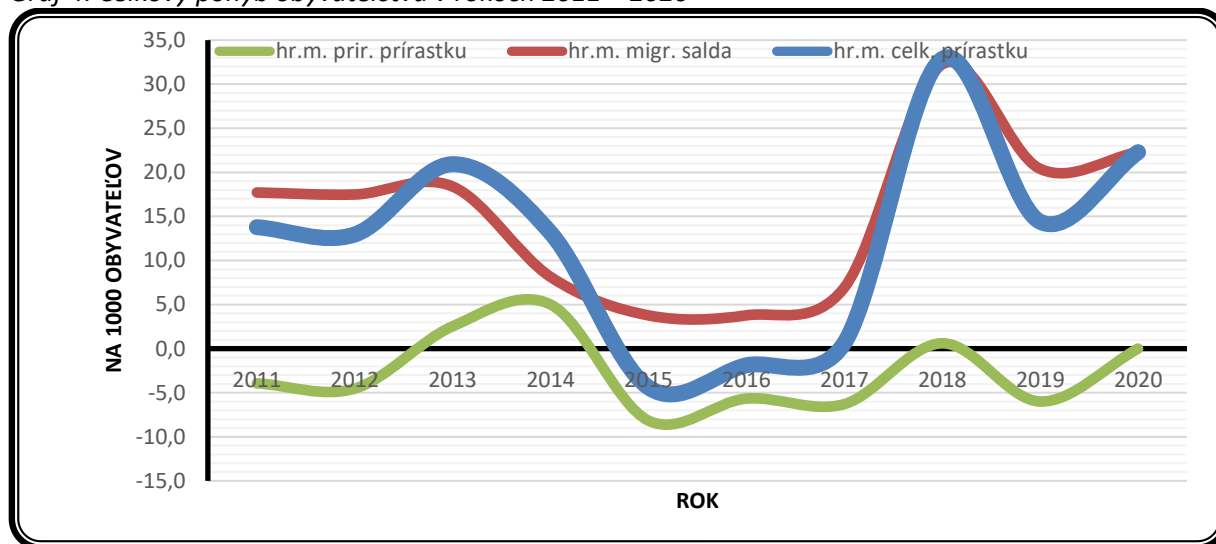

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Hrubá miera prirodzeného prírastku dosahovala počas väčšiny hodnoteného obdobia záporné hodnoty (viac ľudí v týchto rokoch zomrelo ako sa ich narodilo), čiže prirodzenými populačnými procesmi počet obyvateľov poväčšine klesal. Naproti tomu, hrubá miera migračného salda dosahovala každoročne kladné hodnoty, znamenajúce migračný prírastok obyvateľstva (viac ľudí sa do obce každý rok prisťahovalo ako sa z nej vystáňovalo).

Výsledkom kombinácie vyššie popísaných prirodzených populačných procesov a migračných procesov je výrazný celkový prírastok obyvateľov obce Kláštor pod Znievom. Zápornú bilanciu celkového pohybu zaznamenala obec len v rokoch 2015 a 2016, ostatných 8 hodnotených rokov bola bilancia kladná. Celkovú situáciu ohľadne populačného vývoja v obci možno teda hodnotiť pozitívne (keďže počet obyvateľov zo strednodobého hľadiska rastie).

Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2011 – 2020

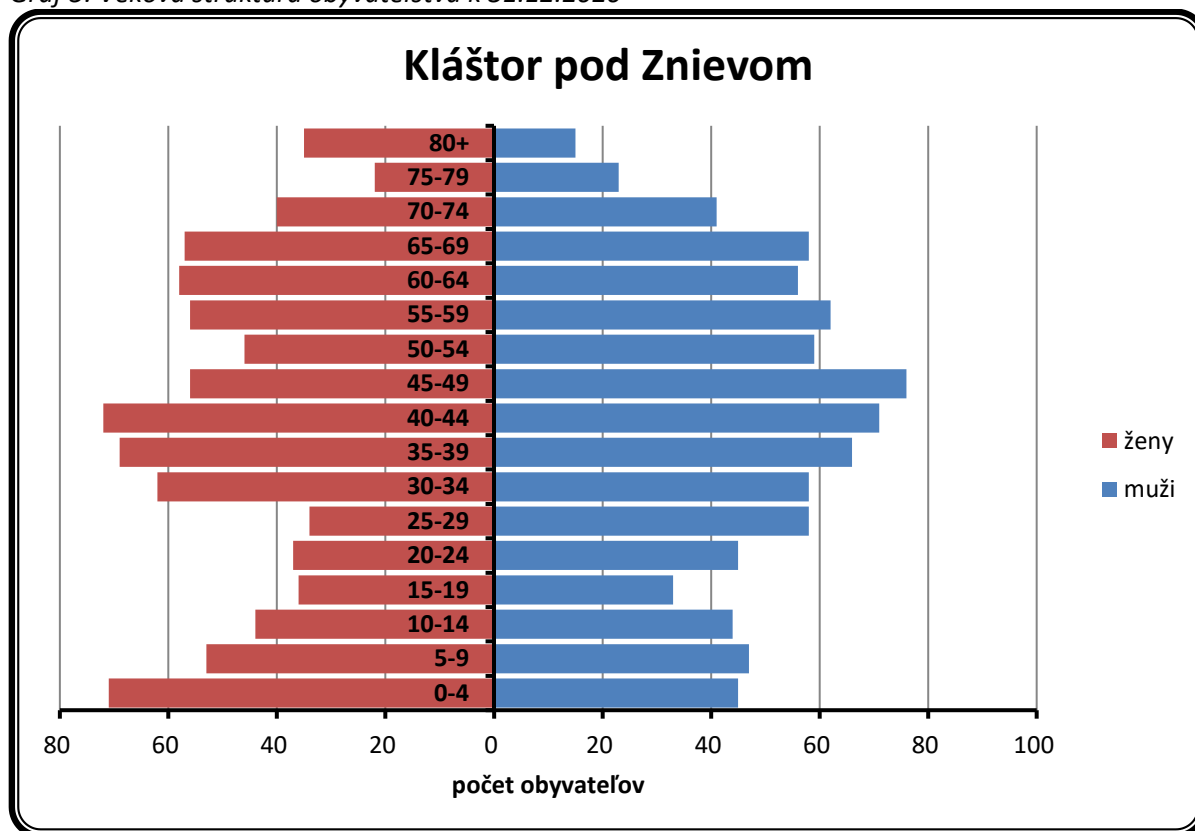
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

2.2 Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku

Veková pyramída obyvateľstva Kláštor pod Znievom ukazuje, že v obci sa z pohľadu demografickej reprodukcie nachádza regresívny typ populácie, keďže početnosť predreprodukčnej zložky (0-14 r.) ani zďaleka nedosahuje početnosť poreprodukčnej (nad 50 r.) zložky obyvateľstva (v pomere 304 k 628 k 31.12.2020). Najvyššie zastúpenie v štruktúre obyvateľstva Kláštor pod Znievom majú vekové skupiny (podľa poradia) 40-44 ročných (143 obyvateľov), 35-39 ročných (135) a 45-49 ročných (132 obyvateľov). K 31.12.2020 tu spomedzi 1 705 obyvateľov žilo 304 detí do 14 rokov a 291 seniorov vo veku nad 65 rokov. Zo spomínaných 1 705 obyvateľov tu k uvedenému dátumu žilo 857 mužov a 848 žien.

V nadväznosti na typ vekovej pyramídy a typ populácie možno konštatovať, že z dlhodobého hľadiska bude prostredníctvom prirodzeného pohybu počet obyvateľov obce (pri nezmenených podmienkach) klesať.

Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2020

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, priemerný vek obyvateľstva sa až do roku 2017 zvyšoval, v ostatných troch rokoch pozorujeme jeho každoročný pokles.

Tabuľka 2: Vývoj priemerného veku obyvateľstva

Kláštor pod Znievom	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Priemerný vek	40,25	40,53	40,89	40,78	41,21	41,66	41,96	41,65	41,31	40,97

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

V štruktúre obyvateľstva vo vzťahu k ekonomickej aktivite, teda podľa produktívnych vekových skupín, prevláda predproduktívna zložka (0-14 r.) nad poproduktívnou zložkou (65+ r.) obyvateľstva, pričom podiel produktívnej zložky je 65,1 %.

Tabuľka 3: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín

k 31.12.2020	Počet obyvateľov	Veková štruktúra obyvateľov					
		počet			podiel (%)		
		0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Kláštor pod Znievom	1 705	304	1110	291	17,8	65,1	17,1

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

2.3 Národnostná a konfesionálna štruktúra obyvateľstva

Národnostné zloženie obyvateľstva Kláštora pod Znievom bolo v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 takmer homogénne, keďže v ňom podľa jeho výsledkov výrazne dominovala slovenská národnosť s 94,4 % obyvateľov (1 425 z 1 510 osôb). Nepatrné zastúpenie mala v tom čase aj maďarská (2 obyvatelia), rómska (2), ukrajinská (1), česká (4) a poľská (1) národnosť. U 5,0 % obyvateľov (75 osôb) národnostná príslušnosť zistená nebola.

V konfesionálnej štruktúre obyvateľstva v čase Sčítania 2011 výrazne dominovalo rímskokatolícke vierovyznanie so 68,7 % obyvateľov (1 038 z 1 510 obyvateľov), vyššie zastúpenie mala však aj Evanjelická cirkev augsburského vyznania (10,6 %; 160 obyvateľov). Iné konfesie (Gréckokatolícka cirkev, Reformovaná kresťanská cirkev, Starokatolícka cirkev, Kresťanské zbory, Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia, Bahájske spoločenstvo) mali len nepatrný podiel, žiadna z nich nemala podiel vyšší ako 0,5 %. K žiadnemu náboženstvu sa nehlásilo 11,4 % obyvateľov obce (172 osôb) a u 7,1 % obyvateľov (107 osôb) príslušnosť ku konfesiám zistená nebola (SODB 2011).

2.4 Nezamestnanosť

Výrazným sociálno-ekonomickým javom spojeným s existenciou trhu práce je nezamestnanosť. Tá predstavuje jednak vážny ekonomický problém, pretože reprezentuje stratenú potenciálnu hodnotu celej ekonomiky, no zároveň je i významným sociálnym indikátorom, pretože, ako to dokazujú viaceré štúdie, je spojená s takými spoločenskými javmi, ako je zvýšená rozvodovosť, kriminalita, zlé mentálne a fyzické zdravie, rôzne sociálno-patologické javy a pod.

Existencia nezamestnanosti má teda silný vplyv na život samotných nezamestnaných. Strata zamestnania prináša pre jednotlivca rôzne negatívne dôsledky, ktoré sa netýkajú len poklesu životnej úrovne, spojeného s poklesom príjmu, ale aj výrazných zmien v každodennom živote, spoločenských vzťahoch, hodnotách, v sociálnych inštitúciách (najmä v rodine). Nezamestnaní majú menej priestoru pre prijímanie zásadných rozhodnutí o svojom živote a menšiu šancu rozvíjať svoje zručnosti. S výskytom nezamestnanosti, najmä dlhodobej, hrozí pre jednotlivca riziko asociálneho správania, spôsobené nadbytkom času, nudou, nedostatkom programu a povinností a vylúčením zo spoločnosti. Medzi najcitlivejšie a najzávažnejšie dôsledky nezamestnanosti patrí výskyt chudoby. Chudoba a nezamestnanosť sú totiž veľmi úzko korelujúce fenomény, spôsobujúce jednotlivcom ťažké sociálne a psychologické dôsledky.

Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci Kláštor pod Znievom za posledných 10 rokov pohyboval v rozmedzí 27 až 121. Miera nezamestnanosti sa teda v obci v ostatnom období pohybovala v rozpätí od 3,6 % (2017) po 16,1 % (2011), pričom k 31.12.2020 bola na úrovni 8,5 %. Pre porovnanie, k 31.12.2020 bola miera nezamestnanosti v okrese Martin 5,81 %, v Žilinskom kraji bola na úrovni 7,14 % a v Slovenskej republike 8,3 %. V okolitých okresoch, s ktorými okres Martin susedí, bola nasledovná: Žilina 6,09 %, Dolný Kubín 8,42 %, Ružomberok 8,26 %, Banská Bystrica 5,21 %, Turčianske Teplice 8,19 % a Prievidza 7,72 %.

Tabuľka 4: Vývoj nezamestnanosti v obci

k 31.12.	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet UoZ	121	118	112	102	71	65	27	28	31	64
Miera nezamestnanosti* (%)	16,1	15,7	14,9	13,6	9,5	8,7	3,6	3,7	4,1	8,5

* Na výpočet miery nezamestnanosti bol použitý jediný dostupný údaj o ekonomicky aktívnom obyvateľstve v obci, ktorý pochádza zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, UPSVaR, vlastné spracovanie

Na konci roku 2020 bolo v obci Kláštor pod Znievom prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaných 64 uchádzačov o zamestnanie. Z tohto počtu bolo 34 mužov (53,1 %) a 30 žien

(46,9 %). Ako ukazuje nasledujúca tabuľka, rozloženie UoZ podľa jednotlivých vekových skupín je rovnomerné. V obci teda neexistuje žiadna veková skupina, ktorá by bola v porovnaní s inými výraznejšie marginalizovaná.

Tabuľka 5: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2020

do 19 r.		20-29 r.		30-39 r.		40-49 r.		50-59 r.		nad 60 r.		UoZ spolu	
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
2	3,1	15	23,4	18	28,1	16	25,0	12	18,8	1	1,6	64	100

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce. Z tohto hľadiska je v Kláštore pod Znievom pomerne pozitívnu skutočnosť, že zo 64 uchádzačov o zamestnanie na konci roku 2020 bolo len 20 % UoZ (13 osôb) s najvyšším ukončeným vzdelaním základným alebo bez vzdelania.

Graf 6: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2020

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie patrí medzi najvýznamnejšie parciálne indikátory, poukazujúce na „zdravie“ ekonomickej a sociálnej sféry v tom – ktorom regióne. S nepriaznivou štruktúrou UoZ podľa doby evidencie (tzn. s vysokým podielom dlhodobo nezamestnaných osôb – nad 12 mesiacov) sa spájajú výrazné problémy ekonomického a sociálneho charakteru (vysoké sociálne dávky, „neschopnosť“ zamestnať takýchto obyvateľov, chudoba, sociálno-patologické javy a pod.). Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie sa sleduje predovšetkým podiel dlhodobo nezamestnaných osôb na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie, keďže dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi výrazne negatívne ukazovatele socioekonomického rozvoja (resp. zaostalosti) daného regiónu.

V Slovenskej republike sa podiel krátkodobo nezamestnaných (menej ako 7 mesiacov) v roku 2020 pohyboval na úrovni cca 40 %, podiel strednodobo nezamestnaných (7 – 12 mesiacov) na úrovni cca 25 % a podiel dlhodobo nezamestnaných okolo úrovne 35 % (pričom Slovenská republika a špeciálne regióny východného Slovenska vykazujú dokonca najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov v rámci všetkých regiónov Európskej únie). V Kláštore pod Znievom bol k 31.12.2020 podiel

dlhodobo nezamestnaných obyvateľov (nad 12 mesiacov) „len“ 20 %, pričom ani jeden UoZ nebol nezamestnaný viac ako 2 roky.

Graf 7: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2020

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa klasifikácie zamestnaní (KZAM) nám zatrieduje nezamestnaných do skupín podľa toho, aký charakter malo pracovné miesto, ktoré zaujímal terajší uchádzač o zamestnanie bezprostredne pred tým, než bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Jednotlivé zamestnania sú v KZAM rozdelené do tried podľa charakteru práce, zložitosti, zodpovednosti a kvalifikačnej náročnosti práce. Pri KZAM sa dôraz kladie na charakter pracovného miesta a nie na to, či zamestnanec v konkrétnom zamestnaní je viac alebo menej kvalifikovaný ako iný zamestnanec v rovnakom zamestnaní.

Najvyšší podiel v štruktúre UoZ podľa KZAM majú v Kláštore pod Znievom pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (25 UoZ zo 64; 39,1 %). Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci sú tí UoZ, ktorí v poslednom zamestnaní vykonávali práce vyžadujúce si vedomosti na úrovni základnej školy (ako napr. jednoduché a rutinné práce vyžadujúce ručné nástroje a fyzickú silu – upratovanie, čistenie, kopanie jám, zametanie ulíc, stráženie majetku, ručné balenie, manipulácie s nákladmi, dokladanie tovaru, pomocné práce, likvidovanie odpadov a pod.). Druhú najvýznamnejšiu skupinu tvoria osoby kvalifikovaní pracovníci a remeselníci.

Tabuľka 6: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.12.2020

Trieda KZAM*	Počet UoZ	Podiel (%)
0 - Príslušníci ozbrojených síl	0	0,0
1 - Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	0	0,0
2 - Špecialisti	2	3,1
3 - Technici a odborní pracovníci	4	6,3
4 - Administratívni pracovníci	3	4,7
5 - Pracovníci v službách a obchode	4	6,3
6 - Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	0	0,0
7 - Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	16	25,0
8 - Operátori a montéri strojov a zariadení	4	6,3
9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	25	39,1
N/A - neurčené	6	9,4
Spolu	64	100,0

* klasifikácia zamestnaní je vytvorená v súlade s medzinárodnou štandardnou klasifikáciou zamestnaní ISCO-08
Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

2.5 Školstvo a zdravotníctvo

V Kláštore pod Znievom sa nachádza materská škola a plne organizovaná, základná 9-ročná škola. Popri MŠ aj ZŠ sú zriadené aj školské jedálne a v popoludňajších hodinách majú žiaci školy možnosť venovať sa rôznym záujmovým a výchovno-vzdelávacím aktivitám v rámci školského klubu detí. V obci sa nachádza aj základná umelecká škola.

Veľmi zaujímavým na úseku vzdelávania je (v rámci Slovenska jedinečný) pilotný projekt vzdelávania v odbore salašníctvo. Takýto učebný odbor otvorila v šk. roku 2019/2020 stredná odborná škola so sídlom v Pruskom (jej zriaďovateľom je Trenčiansky samosprávny kraj), pričom samotné vzdelávanie reálne prebiehalo na elokovanom pracovisku v obci Kláštor pod Znievom. Keďže v rámci celého Slovenska predstavujú pastieri profesiu, po ktorej existuje na trhu práce výrazný dopyt, išlo v tomto prípade o reakciu školy na tento dopyt. Jednoročný študijný program salašníka, salašníčka úspešne v šk. roku 2019/2021 ukončilo 12 dospelých študentov (starších ako 25 rokov). Pilotný projekt bol hodnotený ako veľmi úspešný, nakoľko študenti ihneď po ukončení vzdelávania získali pracovné ponuky. V súčasnosti sa vzdelávanie z dôvodu pandémie neuskutočňuje.

Za základnou zdravotnou starostlivosťou musia obyvatelia obce dochádzať len čiastočne. Priamo v Kláštore pod Znievom je totižto dostupná ambulancia obvodného lekára v rámci všeobecnej ambulantnej starostlivosti pre dospelých a tiež špecializovaná ambulantná zubno-lekárska starostlivosť. Obvodný lekár v rámci všeobecnej ambulantnej starostlivosti pre deti a dorast sa nachádza v Rakove a obvodný lekár v rámci špecializovanej ambulantnej gynekologickej starostlivosti je pre obyvateľov Kláštora pod Znievom dostupný v Martine. Ostatné špecializované zdravotnícke ambulancie sa nachádzajú najmä v okolitých mestách.

3 SOCIÁLNE SLUŽBY V OBCI

Poslaním sociálnych služieb je pomôcť ľuďom udržať si alebo znovu získať svoje miesto v spoločnosti, v komunite, kde žijú. Ich cieľom je zaistiť pomoc a podporu ľuďom, ktorí riešia najrôznejšie problémy z dôvodu nepriaznivej sociálnej situácie, dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, zdravotného postihnutia, či krízovú sociálnu situáciu a nie sú schopní tieto problémy riešiť bez pomoci druhých.

3.1 Verejný poskytovateľ sociálnych služieb

Verejným poskytovateľom sociálnych služieb môže byť obec, právnická osoba zriadená obcou alebo založená obcou, vyšší územný celok a právnická osoba zriadená vyšším územným celkom alebo založená vyšším územným celkom.

Podľa § 80 zákona o sociálnych službách sú v pôsobnosti obce najmä nasledujúce aktivity:

- vypracúvať a schvaľovať komunitný plán sociálnych služieb,
- utvárať podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- vyhotovovať posudky o odkázanosti na sociálnu službu,
- rozhodovať o odkázanosti a zániku odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,
- poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie:
 - sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
 - nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
 - opatrovateľskej služby,
 - prepravnej služby,
 - odľahčovacej služby,
 - pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 31 zákona,
 - terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,
- poskytovať základné sociálne poradenstvo,
- zriaďovať, zakladať a kontrolovať nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- viesť evidenciu posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, evidenciu rozhodnutí a prijímateľov sociálnych služieb,
- vyhľadávať fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- poskytovať štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb,
- uhrádzať náklady za zdravotné výkony (na posudzovanie).

Samospráva obce však môže zriaďovať aj iné zariadenia a poskytovať alebo zabezpečovať aj iné druhy sociálnej služby ako sú vyššie uvedené, príp. môže sociálne služby účelne a vhodne spájať.

Obec Kláštor pod Znievom zabezpečuje svojim obyvateľom nasledovné sociálne služby a sociálnu pomoc:

- **posudková činnosť na účely odkázanosti na sociálnu službu:** povinná činnosť, ktorú obec v prípade potreby zabezpečuje na základe zákona o sociálnych službách;
- **základné sociálne poradenstvo:** v prípade potreby poskytovanie potrebných informácií jednotlivcom;

V obci nepôsobia žiadni iní verejní poskytovatelia sociálnych služieb.

Okrem vyššie uvedených služieb, zabezpečovaných na základe zákona o sociálnych službách, zabezpečuje obec Kláštor pod Znievom pre svojich obyvateľov na úseku sociálnych vecí a v záujme podpory komunitného rozvoja aj iné služby, podporu, pomoc a aktivity (na základe iných zákonov alebo všeobecne záväzných nariadení obce):

- **dotácia na stravu seniorom a ŤZP osobám:** ide o finančnú pomoc osobám, ktoré patria medzi nízkopríjmové skupiny obyvateľstva; obec aktuálne poskytuje dotáciu na stravu 20 seniorom vo výške 0,40 €/obed;
- **donáška liekov a nákupov seniorom a ŤZP osobám:** pomoc poskytovaná v čase pandémie COVID-19 osobám, ktoré majú problém zabezpečiť si potrebné lieky a nákup vlastnou cestou; Ide o službu, ktorú je obec pripravená na požiadanie zabezpečiť;
- **menšie obecné služby:** služba poskytovaná v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, cieľom ktorej je udržiavať u miestnych dlhodobo nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky;
- **iné opatrenia aktívnej politiky trhu práce** (napr. podľa § 50 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti): služby poskytované v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, cieľom ktorých je udržiavať, resp. rozvíjať u nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky;
- **sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela:** obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti na úseku sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zabezpečuje rodine, maloletému dieťaťu, mladému dospelému a iným dospelým osobám ochranu a starostlivosť. V prípade umiestnenia maloletého dieťaťa do ústavnej starostlivosti spolupôsobí pri obnove rodinných pomerov za účelom návratu dieťaťa do prirodzeného rodinného prostredia a vyhľadáva fyzické osoby, ktorým by bolo možné zveriť dieťa do starostlivosti. Poskytuje pomoc mladému dospelému po skončení ústavnej starostlivosti pri zabezpečení bývania a zamestnania. Pomoc na úseku sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately obec poskytuje povinne za predpokladu, že takáto situácia nastane.

3.2 Neverejný poskytovateľ sociálnych služieb

V Kláštore pod Znievom pôsobí v čase spracovania tohto Komunitného plánu (jar 2021) jeden neverejný poskytovateľ sociálnych služieb, ktorý je zapísaný v registri poskytovateľov sociálnych služieb Žilinského samosprávneho kraja: občianske združenie **DOBRÝ PASTIER – KLÁŠTOR POD ZNIEVOM, o.z.**

Tento subjekt poskytuje v obci viacero sociálnych služieb. Na adrese M. Čulena 199 prevádzkuje zariadenie pre seniorov s max. kapacitou 30 osôb a zariadenie opatrovateľskej služby s max. kapacitou 10 osôb. Na adrese Gymnaziálna 162 prevádzkuje domov na polceste (max. kapacita 20 osôb), zariadenie pre seniorov (max. kap. 30 osôb) a útulok (max. kap. 35 osôb). Vo všetkých týchto zariadeniach sa sociálne služby poskytujú pobytovou formou, pričom **reálne je kapacita každého z týchto zariadení prekročená dvojnásobne** (tzn., že v každom z týchto zariadení sa reálne nachádza 2x viac prijímateľov soc. služby ako je jeho kapacita deklarovaná v registri poskytovateľov soc. služieb). Okrem týchto 5 zariadení sociálnych služieb prevádzkuje občianske združenie Dobrý pastier na adrese Gymnaziálna 162 aj komunitné centrum, ktorého služby každý deň využíva cca 10 osôb (aktuálne je komunitné centrum z dôvodu pandémie uzavreté).

V **útulku** sa fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii podľa § 2 ods. 2 písm. a) a i) zákona o sociálnych službách, ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať,

- a) poskytuje
 - ubytovanie na určitý čas,
 - sociálne poradenstvo,
 - pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,

- nevyhnutné ošatenie a obuv,
- b) zabezpečuje rozvoj pracovných zručností,
- c) utvárajú podmienky na
 - prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín,
 - vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny,
 - upratovanie,
 - pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva,
 - záujmovú činnosť.

V **domove na polceste** sa fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii podľa § 2 ods. 2 písm. a) a i) zákona o sociálnych službách, ktorá nemá zabezpečené ubytovanie po skončení poskytovania sociálnej služby v inom zariadení, po skončení náhradnej starostlivosti alebo po skončení ochrannnej výchovy

- a) poskytuje
 - ubytovanie na určitý čas,
 - sociálne poradenstvo,
 - pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,
- b) zabezpečuje
 - rozvoj pracovných zručností,
 - pomoc pri pracovnom uplatnení,
- c) utvárajú podmienky na
 - prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín,
 - vykonávanie základnej osobnej hygieny,
 - upratovanie,
 - pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva,
 - záujmovú činnosť.

V **zariadení pre seniorov** sa fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV podľa prílohy č. 3 zákona alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov

- a) poskytuje
 - pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
 - sociálne poradenstvo,
 - sociálna rehabilitácia,
 - ubytovanie,
 - stravovanie,
 - upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva,
 - osobné vybavenie,
- b) utvárajú podmienky na úschovu cenných vecí,
- c) zabezpečuje záujmovú činnosť.

V **zariadení opatrovateľskej služby** sa plnoletej fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách, ak jej nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu v domácnosti,

- a) poskytuje
 - pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
 - sociálne poradenstvo,
 - sociálna rehabilitácia,
 - ubytovanie,
 - stravovanie,
 - upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva,
- b) utvárajú podmienky na úschovu cenných vecí.

V **komunitnom centre** sa okrem komunitnej práce a komunitnej rehabilitácie fyzickej osobe ohrozenej sociálnym vylúčením alebo obmedzením jej schopnosti spoločensky sa začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z dôvodu zotrávania v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby

- a) poskytuje
 - základné sociálne poradenstvo,
 - pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,
 - pomoc pri príprave na školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia,
- b) vykonáva preventívna aktivita,
- c) zabezpečuje záujmová činnosť.

Priamo v obci nepôsobí žiaden iný neverejný poskytovateľ sociálnych služieb. Obyvatelia Kláštoru pod Znievom však v prípade potreby môžu využiť pomoc viacerých neverejných (ako aj verejných) poskytovateľov, ktorí poskytujú sociálne služby rôznou formou (terénnou, ambulantnou, príp. inou) či už na území celého Žilinského kraja alebo v regióne okresu Martin, príp. iného okresu v rámci Slovenska.

Okrem poskytovania vyššie uvedených služieb, zabezpečovaných na základe zákona o sociálnych službách, predstavujú veľmi významnú súčasť komunitného rozvoja a začleňovania jedincov do spoločnosti aj rôzne subjekty a organizácie. Dôležitou súčasťou každodenného života obyvateľov, obzvlášť obyvateľov v riziku sociálneho vylúčenia, sú totižto rôzne sociálne aktivity (ako napr. záujmová činnosť, komunitná činnosť, dobrovoľnícka činnosť, kultúrne, spoločenské a športové akcie a pod.). Týmito sociálnymi aktivitami možno veľmi účinne predchádzať rôznym formám asocálneho správania, ktoré sú častokrát vyvolané napr. veľkým množstvom voľného času, nudou, absenciou povinností, absenciou pocitu spolupatričnosti, pocitom nedocenenia, chudobou, sklonsmi k užívaniu návykových látok a pod.

Z tohto hľadiska je pozitívnym momentom skutočnosť, že v Kláštore pod Znievom vyvíjajú sociálne aktivity a spoločenskú činnosť viaceré subjekty a organizácie – okrem samotnej obce, ktorá počas roka organizuje viaceré kultúrno-spoločenské podujatia, je to napr. aj Jednota dôchodcov Slovenska, ktorá pre dôchodcov zabezpečuje rôzne spoločenské aktivity počas kalendárneho roka (vzdelávacie, poznávacie, relaxačné aktivity, súťaže, zájazdy a pod.).

3.3 Požiadavky prijímateľov sociálnych služieb

Pre vytvorenie funkčného, širokého a dostupného systému sociálnych služieb pre obyvateľov obce je veľmi dôležitým predpokladom podrobné poznanie potreby týchto služieb. Odhad potreby služieb v obci môžu dopĺňať a upresňovať demografické trendy a vývoj, odhady expertov a predstaviteľov samosprávy a vyjadrenia samotných obyvateľov.

3.3.1 Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

Dotazníkový prieskum názorov obyvateľstva, týkajúci sa poskytovania sociálnych služieb v obci, bol realizovaný v mesiaci marec 2021. Do domácností bola distribuovaná tlačенá verzia dotazníka. Zároveň bola rozšírená aj informácia o možnosti vyplniť dotazník prostredníctvom online formulára, ktorý bol pre obyvateľov dostupný cez web stránku obce.

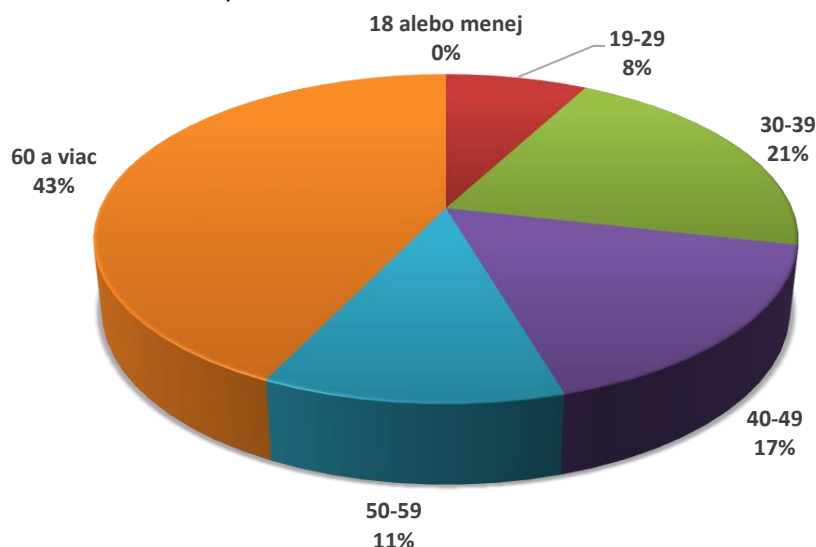
Otázky v dotazníku možno rozdeliť do dvoch samostatných tematických okruhov: 1) otázky skúmajúce demografickú a socioekonomickú štruktúru respondentov, 2) otázky zisťujúce potreby a návrhy respondentov ohľadom rozvoja sociálnych služieb v budúcnosti. V závere dotazníka bol respondentom ponechaný voľný priestor na akékoľvek vyjadrenie ohľadom sociálnych služieb v obci. Celkovo bolo spätne získaných 77 odpovedí respondentov, z toho 50 prostredníctvom online formulára a 27 prostredníctvom tlačenej verzie dotazníka.

Spôľahlivosť získaných odpovedí je značne znížená. U viacerých respondentov boli totižto pri detailnejšom skúmaní ich odpovedí zistené nelogické alebo vzájomne si odporujúce odpovede, príp. z niektorých odpovedí bolo zrejmé, že nemôže ísť o pravdivé vyjadrenie názoru daného respondenta (napr. osoba vo veku 30-39 rokov chce využívať zariadenie pre seniorov; jedna osoba na základe jej odpovedí využíva naraz aj zariadenie pre seniorov, aj zariadenie opatrovateľskej služby, aj špecializované zariadenie a tiež terénnu opatrovateľskú službu – čo je nemožné; niektorí respondenti označili, že chcú využívať viac ako 20 sociálnych služieb naraz a pod.). Výsledky prieskumu sú teda výrazne deformované a nie je možné považovať ich za spoľahlivé. Majúc na zreteli uvedenú skutočnosť, súhrnné výsledky dotazníkového prieskumu sú nasledovné:

1. OKRUH OTÁZOK: demografická a socioekonomická štruktúra respondentov

- Prieskumu sa zúčastnilo 77 respondentov, pričom 74 z nich uviedlo svoje pohlavie. Z tohto počtu bolo 48 žien (65 %) a 26 mužov (35 %). Z hľadiska veku bola štruktúra respondentov diverzifikovaná nerovnomerne. Všetci respondenti deklarovali vek viac ako 18 rokov, pričom z celkovo 77 osôb bola takmer polovica (43 %) vo veku 60 rokov a viac.

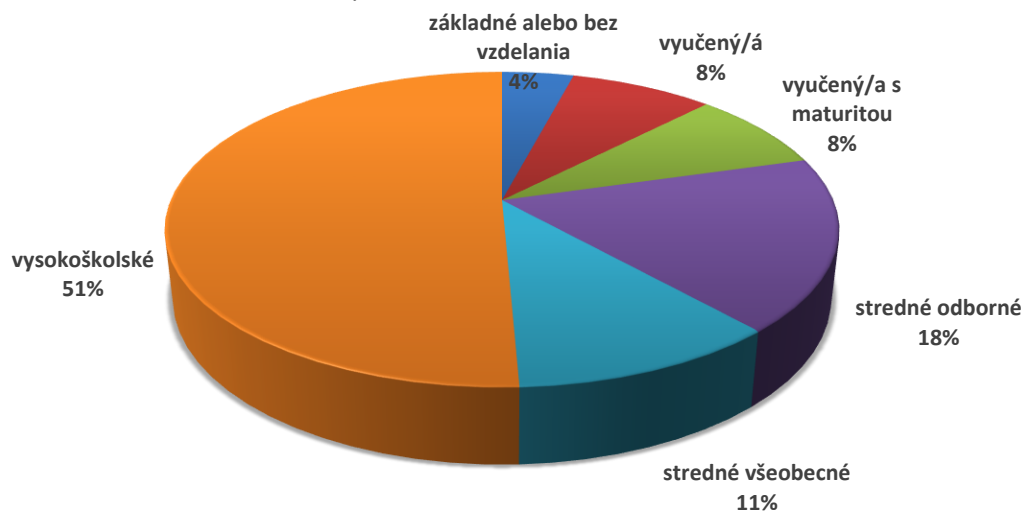
Graf 8: Veková štruktúra respondentov

Zdroj: vlastné spracovanie

Rovnako nerovnomerná bola aj vzdelanostná štruktúra respondentov. Zo 77 respondentov uviedlo svoje vzdelanie 73 osôb, pričom až 51 % z nich (37 osôb) deklarovalo vysokoškolské vzdelanie. Najmenší podiel tvorili osoby so základným vzdelaním alebo bez vzdelania.

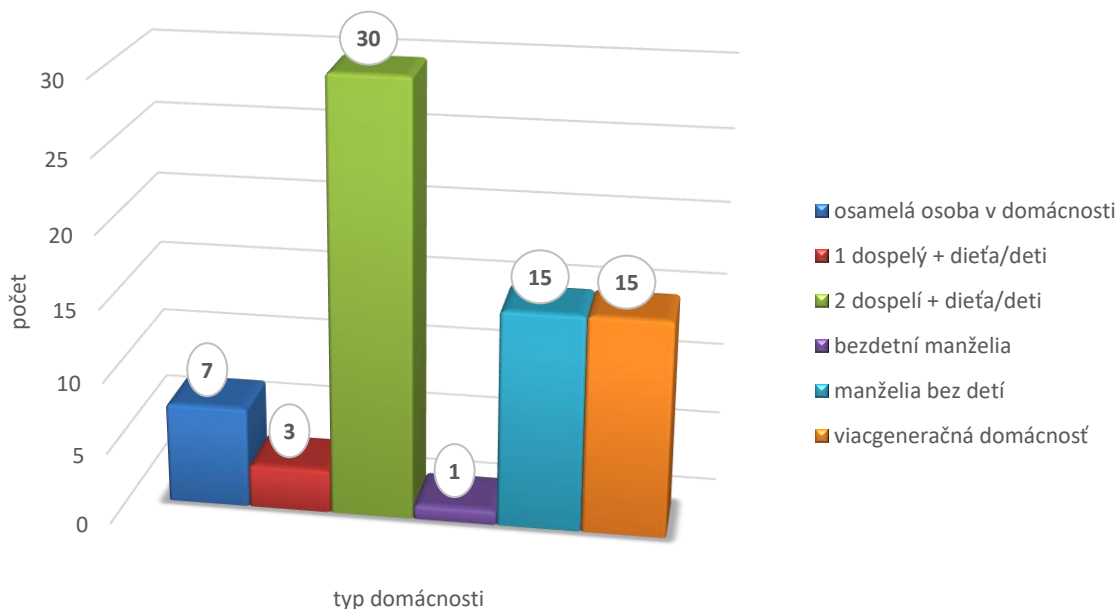
Graf 9: Vzdelanostná štruktúra respondentov

Zdroj: vlastné spracovanie

Výrazne najviac respondentov (30) býva v domácnosti zloženej z dvoch dospelých ľudí a dieťaťa (resp. viacerých detí). Prieskumu sa zúčastnilo aj 7 osamelých žijúcich osôb.

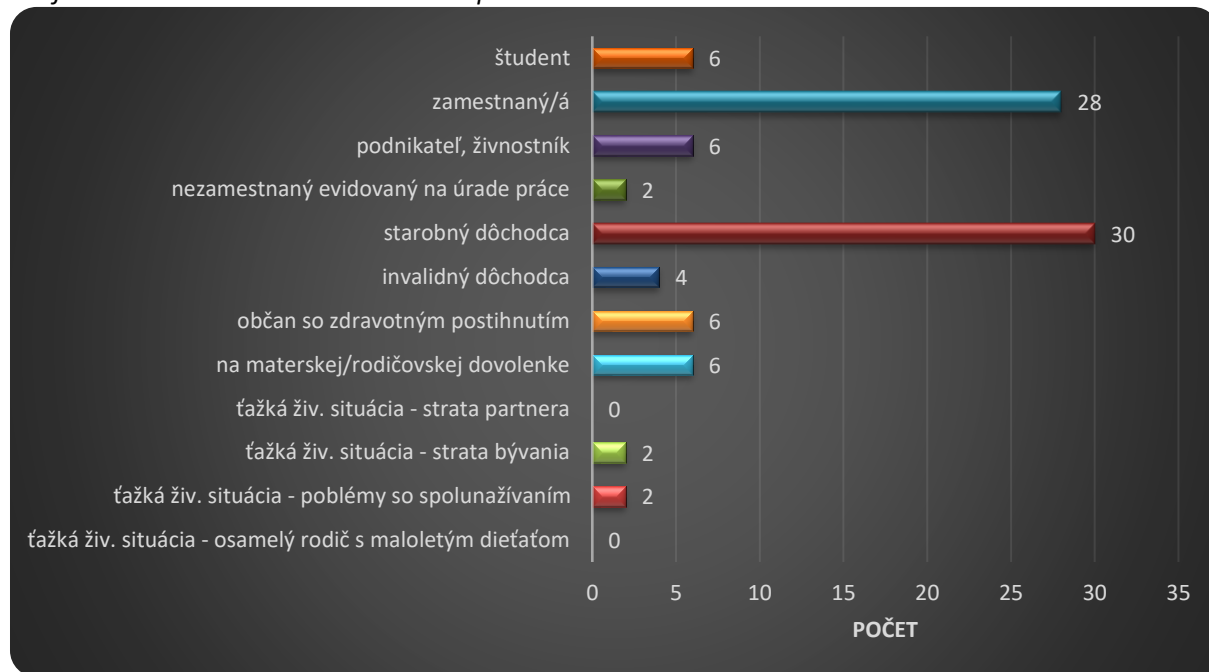
Graf 10: Štruktúra domácností respondentov

Zdroj: vlastné spracovanie

Z hľadiska súčasného socioekonomického postavenia sa prieskumu zúčastnilo najviac starobných dôchodcov (30 osôb) a zamestnancov (28). Štyri osoby zároveň označili, že sa nachádzajú v ťažkej životnej situácii – dve osoby kvôli strate bývania a dve osoby kvôli problémom so spolunažívaním.

Graf 11: Socioekonomická štruktúra respondentov

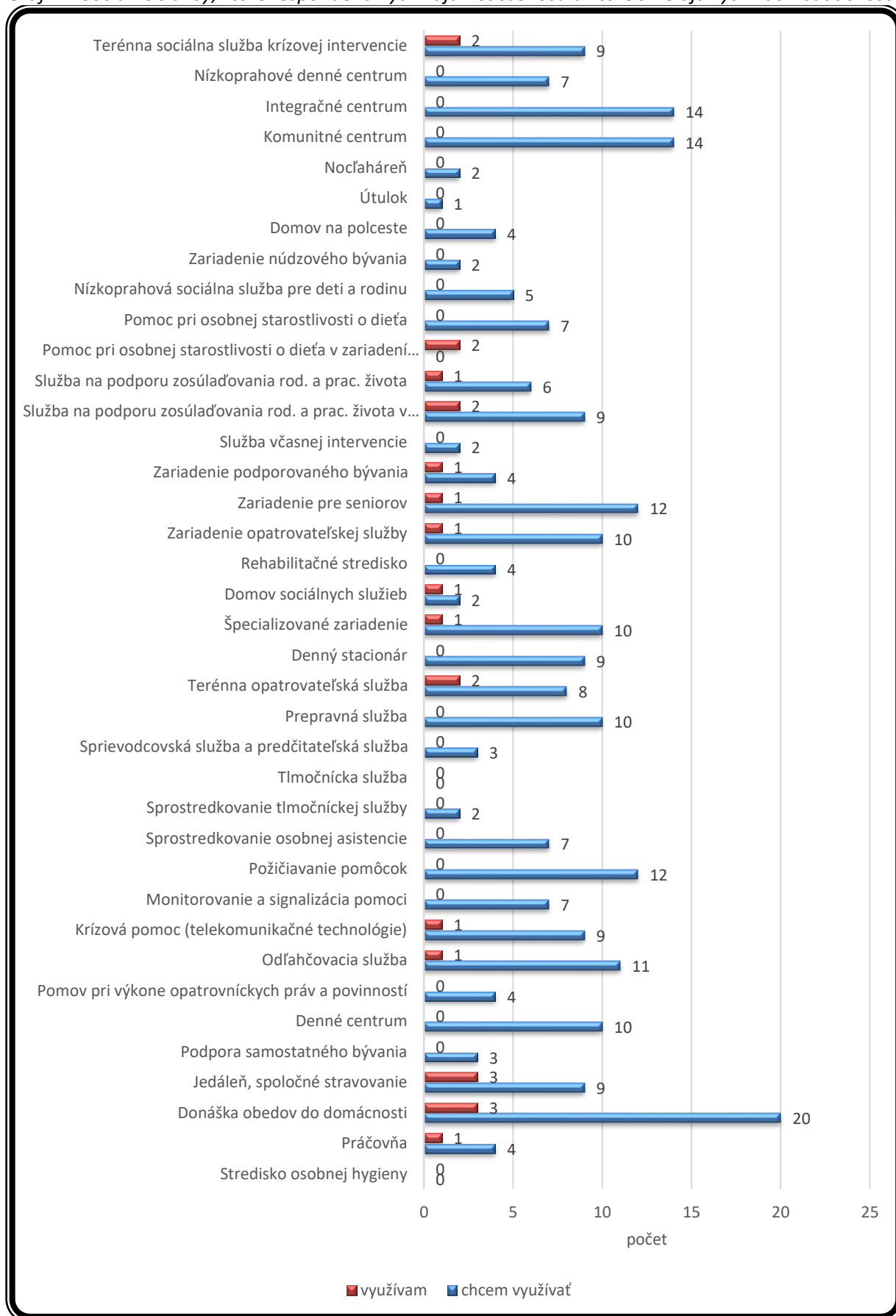

Zdroj: vlastné spracovanie

2. OKRUH OTÁZOK: zisťovanie potrieb a návrhov respondentov ohľadom rozvoja sociálnych služieb v budúcnosti

- Respondenti mali možnosť vybrať službu(-y), ktorú si želajú v budúcnosti využívať (teda určiť, čo by mala obec riešiť prioritne). Pri tejto otázke označili respondenti obrovské množstvo rôznych odpovedí (a teda označili obrovské množstvo rôznorodých sociálnych služieb, ktoré chcú využívať). 77 respondentov uviedlo spolu až 252 odpovedí. Navyše, podľa získaných odpovedí chcú respondenti využívať takmer všetky druhy sociálnych služieb, ktoré na Slovensku existujú (okrem tlmočnickej služby a strediska osobnej hygieny). Všetky tieto skutočnosti naznačujú, že najmä pri tejto otázke sú odpovede respondentov extrémne skreslené a nezobrazujú reálne potreby obyvateľov. Prihliadnuc na uvedenú skutočnosť možno konštatovať, že najvyššiu podporu (najvyšší dopyt) medzi obyvateľstvom Kláštora pod Znievom má poskytovanie služby donášky obedov do domácnosti, za ktorú sa vyjadrilo 20 respondentov. Službu donášky obedov do domácnosti môže obec v budúcnosti poskytovať ako sociálnu službu v jedálňi terénnou formou (teda podľa zákona o sociálnych službách – po zaregistrovaní sa v registri poskytovateľov) alebo ju môže poskytovať aj na základe samosprávnych kompetencií obce (čo je bežná prax v podmienkach samospráv na Slovensku).

Graf 12: Sociálne služby, ktoré respondenti využívajú v súčasnosti a ktoré si želajú využívať v budúcnosti

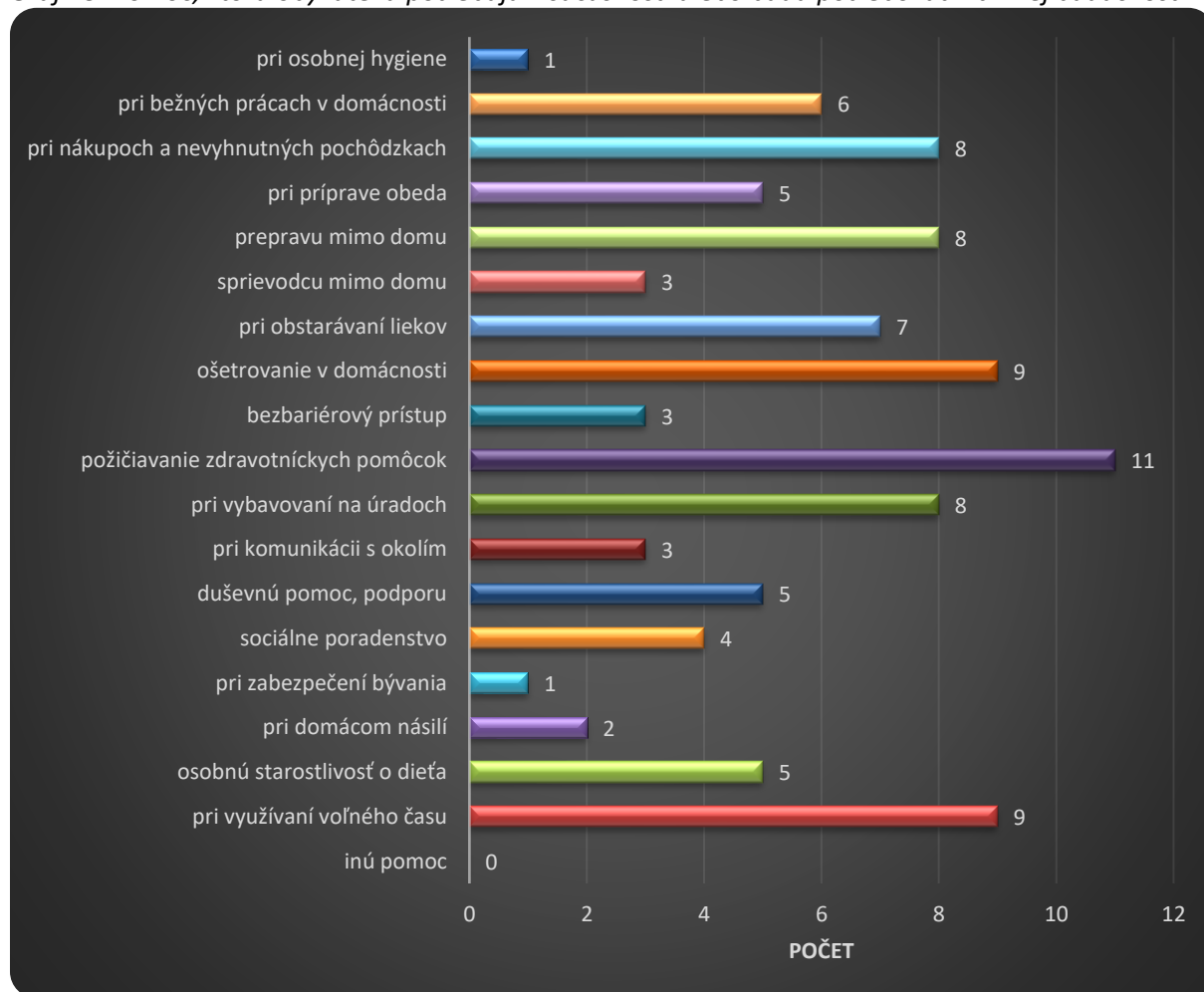
Zdroj: vlastné spracovanie

- Prijímatelia sociálnych služieb mali možnosť vyjadriť sa, či sa pri poskytovaní sociálnych služieb stretávajú s nejakými konkrétnymi problémami (s akými problémami, príp. mohli poskytnúť aj svoje návrhy na riešenie týchto problémov). K uvedenej otázke sa vyjadrili dvaja respondenti. Jeden len skonštatoval, že v súčasnosti žiadnu službu nevyužíva a nevie ani odhadnúť, či nejakú bude v budúcnosti potrebovať, ale situácia sa môže každým dňom zmeniť. Druhý respondent sa vyjadril k problému s prepravou k lekárovi, avšak jeho vyjadrenie sa týkalo najmä spôsobu poskytovania zdravotnej starostlivosti (chodí na pravidelné zdravotné prehliadky do Martina, kde musí byť o 7:00 a absolvovať odbery, pričom samotné odborné vyšetrenie je až o 10:00 hod. – riešením by podľa neho mohlo byť absolvovanie odberov u všeobecného lekára a následne s výsledkami odberov návšteva špecialistu).
- Otázka zisťujúca sociálne problémy respondentov v súčasnosti (príp. predpokladané sociálne problémy v budúcnosti): cieľom tejto otázky bolo zistiť subjektívne hodnotenie vlastnej sociálnej situácie a zdravotného stavu respondentov a tiež predpokladané vyhliadky do blízkej budúcnosti.

Samozrejme, nik nedokáže presne predpovedať, čo sa udeje v budúcnosti a aké prípadné problémy ho postihnú. Niektoré osoby však už na základe dnešných informácií (ktoré samospráva môže len veľmi ťažko alebo dokonca nemá vôbec ako získať) majú možnosť predpokladať svoju budúcu situáciu (napr. niekto má už dnes problém s mobilitou, ktorý sa pravdepodobne bude časom zväčšovať; niekto žije osamelo a má nízky dôchodok, a preto nebude zvládať starostlivosť o domácnosť a tiež uhrádzať výdavky na jej chod a pod.). Taktiež je potrebné brať na zreteľ skutočnosť, že pre osoby v dôchodkovom veku vo všeobecnosti obzvlášť platí zo zdravotného hľadiska predpoklad, že budú mať viac zdravotných problémov ako osoby v nižšom veku a preto predovšetkým táto skupina obyvateľstva patrí medzi najčastejších prijímateľov niektorej zo sociálnych služieb. Aj s ohľadom na uvedené skutočnosti však môžu odpovede na túto otázku samospráve výrazne napomôcť v plánovaní poskytovaných sociálnych služieb v najbližších rokoch.

Na základe odpovedí je zrejmé, že najviac respondentov si želá poskytnutie pomoci ohľadom požičiavania zdravotníckych pomôcok (11), pomoci s ošetrovaním v domácnosti (9) a pomoci pri využívaní voľného času (rovnako 9 osôb). Tri osoby označili potrebu vybudovania bezbariérového prístupu – a to najmä na poštu, na obecný úrad, do zdravotného strediska a taktiež do obchodov.

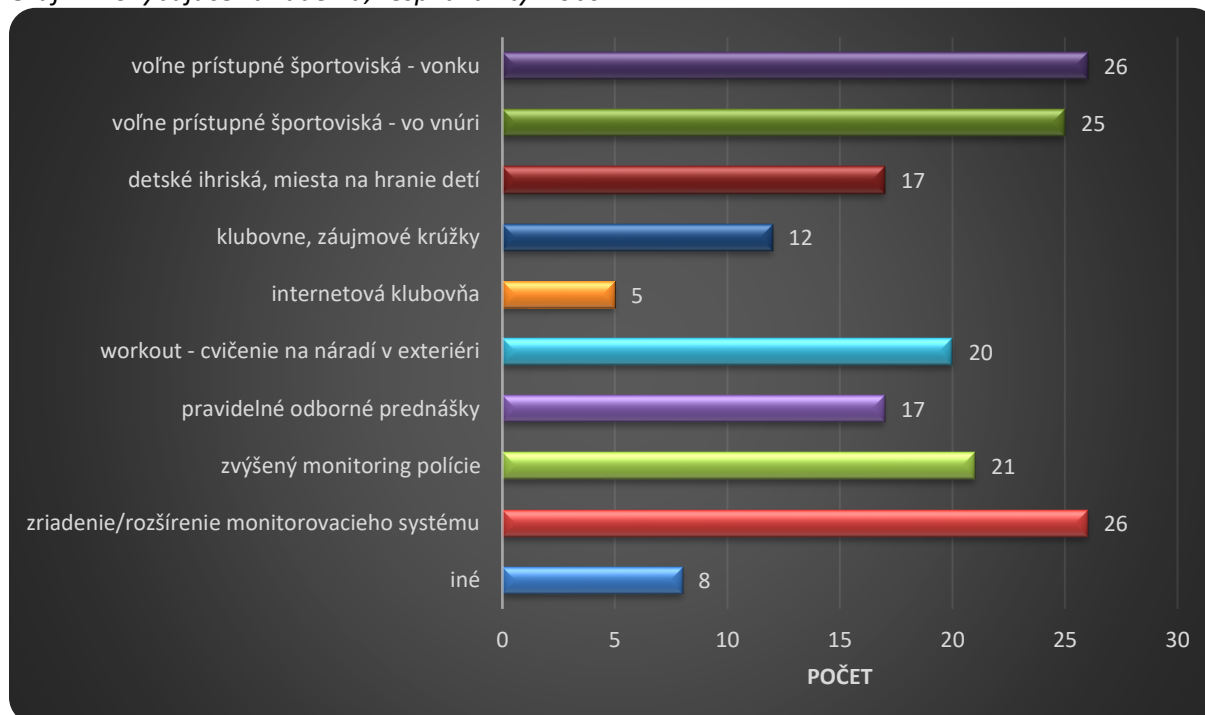
Graf 13: Pomoc, ktorú obyvatelia potrebujú v súčasnosti alebo budú potrebovať v blízkej budúcnosti

Zdroj: vlastné spracovanie

- Respondenti mali možnosť uviesť, aké konkrétne zariadenia, resp. aktivity im v obci chýbajú. Až tretina z nich uviedla, že im chýbajú najmä voľne prístupné športoviská (čo môže súvisieť aj s aktuálnou pandemickou situáciou a s tým súvisiacimi obmedzeniami pohybu osôb). Výraznú podporu (rovnako 1/3 respondentov) však získalo aj rozšírenie kamerového systému v obci. Okrem vopred prednastavených odpovedí mohli respondenti uviesť aj vlastné návrhy. Medzi vlastnými návrhmi figurovali napr.: bankomat; predajňa potravín, rozšírenie ponuky spoločenských podujatí v obci napr. o Mikuláša, obecnú zabíjačku, vianočné trhy, karneval a pod.; možnosť zapožičania zriedkavo používaných nástrojov v záhrade (vertikutátor, štiekovač...); rozšíriť ponuku miest na hranie detí; sprístupniť materskú školu aj deťom do 3 rokov. Respondenti mali možnosť uviesť aj konkrétne záujmové krúžky, o ktoré majú záujem – tu boli získané nasledovné odpovede: športové, zdravotné krúžky, kolkáreň, kurz varenia, ktorý by spájal komunitu, tiež dostupné priestory pre vykonávanie záujmových aktivít, kanalizácia.

Graf 14: Chýbajúce zariadenia, resp. aktivity v obci

Zdroj: vlastné spracovanie

3. voľný priestor na akékoľvek vyjadrenie ohľadom poskytovania sociálnych služieb

- V tejto otvorenej otázke bol respondentom ponechaný priestor na vyjadrenie akéhokoľvek názoru, postrehu, pripomienky a pod. ohľadom poskytovania sociálnych služieb v obci. V tejto otázke respondenti uviedli: chýba výstavba nájomných bytov; realizovať služby osobnej asistencie pre seniorov a ŤZP osoby v obci; vybudovať kanalizáciu; chýba zberný dvor; riešiť voľne sa pohybujúce psy po obci; ulice sú nedostatočne osvetlené; osadiť spomaľovače na ceste pri MŠ; realizovať výjazdovú (odbornú i laickú) službu k sociálne slabším, starším a osamelo žijúcim občanom, pravidelne ich navštevovať a pomáhať so zdravotnými a sociálnymi úkonmi; zabezpečiť v obci ambulanciu detského lekára; zlepšiť údržbu ciest v obci; riešiť nefunkčné body verejného osvetlenia; zabezpečiť donášku obedov aj cez soboty a nedele.

3.3.2 Súhrnné zhrnutie dotazníkového prieskumu a požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb

Ako už bolo spomenuté vyššie, výsledky dotazníkového prieskumu nemožno z dôvodu nízkej spoľahlivosti odpovedí respondentov považovať z hľadiska rozhodovacích procesov samosprávy ohľadom poskytovania sociálnych služieb v budúcnosti za smerodajné, a teda striktne sa týmito výsledkami riadiť. V každom prípade ich však možno použiť ako určitý náčrt, (výrazne) zjednodušený prehľad názorov a preferencií obyvateľov ohľadom poskytovania sociálnych služieb. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu možno teda súhrnne konštatovať, že:

- v obci pravdepodobne existuje dopyt po službách, zameraných na seniorov, ŤZP a osamelo žijúce osoby;
- samospráva obce by mohla svojim obyvateľom poskytovať službu **donášky obedov do domácnosti**, nakoľko tu po tejto službe pravdepodobne existuje dopyt;
- vhodným opatrením zo strany samosprávy sa javí rozšírenie ponuky rôznych spoločenských a záujmových aktivít v obci.

Na základe zmapovania situácie v zariadeniach sociálnych služieb, nachádzajúcich sa priamo v Kláštore pod Znievom (zariadenia pre seniorov, útulok, domov na polceste, zariadenie opatrovateľskej služby) možno zároveň konštatovať, že v spojitosti s nedostatkom potrebných kapacít týchto zariadení (ktoré sa neustále rozširujú, pričom stále existuje po týchto službách výrazný dopyt) budú samosprávne orgány v záujme rozvoja sociálnych služieb v obci poskytovať súčinnosť jednak pri rozširovaní kapacít existujúcich zariadení sociálnych služieb v obci, ako aj pri eventuálnom rozširovaní ponuky sociálnych služieb.

Základné sociálne služby podľa potrieb obyvateľov obce sú zabezpečené. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby sa obec bude orientovať na:

- účinný, efektívny a komplexný systém poskytovania sociálnych služieb, sociálnej pomoci a podporných služieb z úrovne samosprávy,
- rozšírenie formy sociálnych a podporných služieb podľa konkrétnych požiadaviek obyvateľov našej obce,
- podporu poskytovania existujúcich sociálnych služieb,
- podporu výstavby domov a bytov,
- postupné odstránenie bariér v obci (na verejných priestranstvách, v rámci úradov a inštitúcií, v zariadeniach kultúrneho a spoločenského života),
- elimináciu negatívnych sociálno-patologických javov v dôsledku neefektívneho využívania voľného času,
- zapojenie čo najviac detí do predškolskej výchovy,
- funkčný systém osvetu a motivácie pre vzdelanie a pokračovanie v štúdiu,
- zvýšenie zaangažovanosti verejnosti, ale aj ŤZP občanov so zdravotnými obmedzeniami na eliminácii sociálnej vylúčenosti obyvateľov obce z dôvodu zdravotných obmedzení.

Z analýzy požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov obce vyplývajú nasledovné skutočnosti:

Tabuľka 7: Požiadavky prijímateľov soc. služieb a iných obyvateľov na území obce

Cieľová skupina	Druh požadovanej soc. služby ¹	Forma požadovanej soc. služby ²	Požad. soc. služba je v obci zabezpečená dostatočnou kapacitou (A/N)	Ak soc. služba nie je zabezpečená, kvantifikácia navýšenia potrebnej kapacity
Seniori	C 2	terénna	A	-
	C 1.2	pobytová-ročná	N	30
	C 1.3	pobytová-ročná	N	10
ŤZP osoby	C 2	terénna	A	-
Deti, mládež a rodina	A 2.6	pobytová-ročná	N	20
Neprispôsobiví občania a iní obyvatelia, ohrození chudobou a sociálnym vylúčením	A 2.3	ambulantná	A	-
	A 2.5	pobytová-ročná	N	30

¹ číslovanie druhov sociálnych služieb je uvedené v podkapitole „1.7 Druhy a formy sociálnych služieb“ tohto komunitného plánu

² jednotlivé formy sociálnych služieb sú uvedené v podkapitole „1.7 Druhy a formy sociálnych služieb“ tohto komunitného plánu

Zdroj: vlastné spracovanie

4 STRATÉGIA ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Sociálne služby je nutné poskytovať predovšetkým tým obyvateľom, ktorí sú z rôznych dôvodov znevýhodnení, resp. ohrození sociálnou exklúziou (príp. existuje reálny predpoklad, že takáto situácia u nich nastane). Ide najmä o nasledovné skupiny obyvateľov:

- seniori,
- občania s ťažkým zdravotným postihnutím alebo s nepriaznivým zdravotným stavom,
- občania ohrození správaním iných fyzických osôb, rodiny so zanedbávanými deťmi, s deťmi s poruchami správania, rodičia, ktorí nezabezpečujú riadnu starostlivosť a výchovu svojich detí,
- občania v nepriaznivej sociálnej situácii z dôvodu, že nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb; resp. pre závislosť od návykových látok nie sú schopní samostatne riešiť svoje problémy,
- dlhodobo nezamestnaní a občania odkázaní na pomoc v hmotnej núdzi,
- neprispôsobiví občania (z dôvodu životných návykov, spôsobu života), zotrvávajúci v lokalitách s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.

Po zhrnutí a analýze všetkých relevantných podkladov a po špecifikácii problémov v oblasti sociálnej pomoci a sociálnych služieb, bol proces komunitného plánovania sociálnych služieb z hľadiska strategického plánovania zameraný prioritne na **štyri nosné cieľové skupiny**:

- **Seniori**
- **Ťažko zdravotne postihnutí občania a občania so zdravotnými obmedzeniami**
- **Deti, mládež a rodina v riziku sociálneho vylúčenia**
- **Neprispôsobiví občania a iní obyvatelia, ohrození chudobou a sociálnym vylúčením**

4.1 Ciele a priority, doplnkové opatrenia

Dôležitou súčasťou komunitného plánovania je zadefinovanie cieľov a priorít, ktoré sú špecificky orientované na vyššie uvedené cieľové skupiny. Ciele a priority, zadefinované v záujme rozvoja sociálnych služieb a uvedené v nasledujúcej tabuľke, boli samosprávou obce skoncipované na základe analýzy aktuálnej sociálnej situácie v obci, vykonanej v čase spracovania tohto komunitného plánu. V budúcnosti sa však sociálna situácia v obci môže zmeniť a môže sa stať, že sa zmenia aj požiadavky obyvateľov na poskytovanie sociálnych služieb. Z tohto dôvodu je potrebné uviesť, že **samospráva našej obce plánuje v budúcnosti v prípade potreby poskytovať, príp. zabezpečovať alebo spolupracovať pri zabezpečovaní aj iných sociálnych služieb podľa zákona o sociálnych službách** (teda nielen tých, ktoré sú výslovne uvedené v nasledujúcej tabuľke).

Ďalej považujeme za potrebné upozorniť na skutočnosť, že obyvatelia našej obce môžu v prípade záujmu a splnenia konkrétnych podmienok využiť služby ktoréhokoľvek poskytovateľa sociálnych služieb na území kraja (príp. iného kraja). Prijímať sociálnu službu teda nemusia len na území našej obce, ale aj na území inej obce/mesta. Z tohto dôvodu je **strategickým záujmom samosprávy obce podľa aktuálnych možností a podmienok podporovať aj tých poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí svoje služby poskytujú našim obyvateľom v inej obci** (bez ohľadu na skutočnosť, či títo poskytovatelia sú v tomto komunitnom pláne konkrétne spomenutí alebo nie – nedokážeme totižto predpovedať, ktorí poskytovatelia budú svoje služby poskytovať našim obyvateľom v budúcnosti).

Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb v našej obci pre roky 2021 – 2026 sú nasledovné:

Tabuľka 8: Ciele a priority rozvoja podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a jednotlivých cieľových skupín, vrátane kvantifikácie potrebnej kapacity týchto služieb a určenia finančných podmienok

GLOBALNÝ CIEĽ Zabezpečiť obyvateľom obce kvalitné sociálne služby s orientáciou na ich potreby a preferencie						
Cieľová skupina	Druh sociálnej služby	Forma sociálnej služby	Ciele	Priority	Kvantifikácia potrebnej kapacity sociálnej služby	Určenie finančných podmienok (potenciálne zdroje financovania)
Seniori + ŽP osoby a občania so zdravotnými obmedzeniami	Domáca opatrovateľská služba	terénna	Zabezpečiť kvalitné poskytovanie soc. služby, vrátane jej dostatočnej kapacity	Starostlivosť o človeka	5	Obec, SR, EŠIF, prijímatelia
Seniori	Zariadenie pre seniorov	pobytová-ročná	Zabezpečiť kvalitné poskytovanie soc. služby, vrátane jej dostatočnej kapacity	Starostlivosť o človeka	60	Obec, SR, EŠIF, prijímatelia
Seniori	Zariadenie opatrovateľskej služby	pobytová-ročná	Poskytnúť opatrovateľskú službu každej osobe, ktorej táto služba nemôže byť poskytnutá v jej prirodzenom domácom prostredí	Starostlivosť o človeka	20	Obec, SR, EŠIF, prijímatelia
Deti, mládež a rodina v riziku sociálneho vylúčenia	Domov na polceste	pobytová-ročná	Vytvoriť osobám v riziku sociálneho vylúčenia podmienky pre úspešnú integráciu do spoločnosti	Integrácia do spoločenského života	40	Obec, SR, EŠIF, prijímatelia
Neprispôsobiví občania a iní obyvatelia, ohrození	Komunitné centrum	ambulantná	Poskytovať soc. službu prijímateľom na úrovni maximálne novej kapacity	Integrácia do spoločenského života	10	Obec, SR, EŠIF, prijímatelia

chudobou a sociálnym vylúčením; deti a mládež						
Neprispôsobiví občania a iní obyvatelia, ohrození chudobou a sociálnym vylúčením; deti a mládež	Útulok	pobytová-ročná	Zabezpečiť kvalitné poskytovanie soc. služby, vrátane jej dostatočnej kapacity	Starostlivosť o človeka	70	Obec, SR, EŠIF, prijímatelia

Zdroj: vlastné spracovanie

V záujme kvalitného a efektívneho monitorovania a vyhodnocovania stanovených cieľov pri poskytovaní sociálnych služieb zadefinovala samospráva obce nasledovné merateľné ukazovatele:

Tabuľka 9: Určenie merateľných ukazovateľov na zhodnotenie plnenia cieľov

Druh sociálnej služby	Forma sociálnej služby	Cieľ	Merateľný ukazovateľ	Hodnota	Východisková hodnota (2021)	Plánovaná hodnota	
						2024	2026
Domáca opatrovateľská služba	terénna	Zabezpečiť kvalitné poskytovanie soc. služby, vrátane jej dostatočnej kapacity	Podiel prijímateľov spokojných s kvalitou poskytovanej sociálnej služby (merané prieskumom spokojnosti prijímateľov)	%	90	95	100
Zariadenie pre seniorov	pobytová-ročná	Zabezpečiť kvalitné poskytovanie soc. služby, vrátane jej dostatočnej kapacity	Podiel prijímateľov umiestnených v zariadení na celkovom počte osôb, ktoré o túto službu požiadali	%	50	90	100
Zariadenie opatrovateľskej služby	pobytová-ročná	Poskytnúť opatrovateľskú službu každej osobe, ktorej táto služba nemôže byť poskytnutá v jej prirodzenom domacom prostredí	Podiel prijímateľov umiestnených v zariadení na celkovom počte osôb, ktoré o túto službu požiadali	%	50	90	100

Domov na polceste	pobytová-ročná	Vytvoriť osobám v riziku sociálneho vylúčenia podmienky pre úspešnú integráciu do spoločnosti	Podiel prijímateľov umiestnených v zariadení na celkovom počte osôb, ktoré o túto službu požiadali	%	50	90	100
Komunitné centrum	ambulantná	Poskytovať soc. službu prijímateľom na úrovni maximálne možnej kapacity	Počet prijímateľov sociálnej služby	Počet	10	20	30
Útulok	pobytová-ročná	Zabezpečiť kvalitné poskytovanie soc. služby, vrátane jej dostatočnej kapacity	Podiel prijímateľov umiestnených v zariadení na celkovom počte osôb, ktoré o túto službu požiadali	Počet	50	90	100

Zdroj: vlastné spracovanie

Zohľadnenie miestnych špecifik a potrieb obyvateľov (fyzických osôb) v oblasti sociálnych služieb:

- V obci sa nachádza viacero zariadení sociálnych služieb (domov na polceste, zariadenia pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, útulok). Kapacita všetkých týchto zariadení je v súčasnosti oproti kapacite, deklarovanej v registri poskytovateľov, prekročená dvojnásobne, pričom dopyt po poskytovaní týchto sociálnych služieb neustále rastie a pribúdajú nové žiadosti. Existuje preto výrazná potreba rozšírenia kapacít – či už prestavbou existujúcich budov a priestorov na území obce alebo výstavbou nových budov. Nakoľko miestna verejná mienka nie je vždy naklonená takémuto rozširovaniu kapacít, samospráva obce bude vyvíjať úsilie na dosiahnutie spoločenského konsenzu v otázke rozvoja sociálnych služieb v obci.

Veľmi významnou súčasťou komunitného rozvoja a začleňovania jedincov do spoločnosti, obzvlášť obyvateľov v riziku sociálneho vylúčenia, sú rôzne sociálne aktivity (ako napr. záujmová činnosť, komunitná činnosť, dobrovoľnícka činnosť, kultúrne, spoločenské a športové akcie a pod.). Týmto sociálnymi aktivitami možno veľmi účinne predchádzať rôznym formám asocálneho správania, ktoré sú častokrát vyvolané napr. veľkým množstvom voľného času, nudou, absenciou povinností, absenciou pocitu spolupatričnosti, pocitom nedocenenia, chudobou, sklonsmi k užívaniu návykových látok a pod.

V tejto súvislosti si samospráva obce Kláštor pod Znievom, okrem poskytovania vyššie uvedených sociálnych služieb, zabezpečovaných na základe zákona o sociálnych službách, zadefinovala aj viaceré **doplňkové opatrenia**, ktoré sa už síce nevykonávajú podľa zákona o sociálnych službách, avšak ich cieľom je napomáhať cieľovým skupinám v ich sociálnej inklúzii, predchádzať vzniku alebo zhoršeniu nepriaznivých sociálnych situácií a napomáhať riešeniu miestnych sociálnych problémov. Jednotlivé doplňkové opatrenia sú koncipované tak, aby ich naplnením došlo k uspokojeniu potrieb v oblasti sociálnej pomoci, aby ich mohol využívať čo najširší okruh obyvateľov obce.

Tabuľka 10: Doplňkové opatrenia stratégie rozvoja

Cieľová skupina	Doplňkové opatrenia	Personálne, prevádzkové a finančné podmienky
Seniori	1.1 Podpora sociálnych kontaktov realizáciou kultúrno-spoločenských podujatí pre seniorov a oceňovaním jubilantov	Personálne a prevádzkové podmienky: zabezpečí obec Potenciálne zdroje financovania: obec, VÚC, SR, EŠIF
	1.2 Zlepšenie bezbariérového prístupu do budov a na verejných priestranstvách	Personálne a prevádzkové podmienky: zabezpečí obec Potenciálne zdroje financovania: obec, VÚC, SR, EŠIF
	1.3 Realizácia zájazdov a výletov pre seniorov	Personálne a prevádzkové podmienky: zabezpečí obec Potenciálne zdroje financovania: obec
	1.4 Podpora psychohygieny seniorov a zvyšovanie pocitu užitočnosti posilňovaním dobrovoľníckej činnosti (napr. pri výsadbe kvetín, spoluprácou pri vedení krúžkov a pod.)	Personálne a prevádzkové podmienky: zabezpečí obec Potenciálne zdroje financovania: obec, sponzorské dary
	1.5 Poskytovanie dotácií na stravu a poskytovanie služby donášky obedov do domácnosti seniorom a ŤZP osobám	Personálne a prevádzkové podmienky: zabezpečí obec Potenciálne zdroje financovania: obec

	1.6 Podpora činnosti Jednoty dôchodcov	Personálne a prevádzkové podmienky: zabezpečí obec Potenciálne zdroje financovania: obec
	1.7 Realizácia osvetových informačných kampaní na zabránenie zneužívania seniorov	Personálne a prevádzkové podmienky: zabezpečí obec Potenciálne zdroje financovania: obec
Cieľová skupina	Opatrenia	Personálne, prevádzkové a finančné podmienky
Ťažko zdravotne postihnutí občania a občania so zdravotnými obmedzeniami	2.1 Podpora zriaďovania chránených dielní a chránených pracovísk na území obce	Personálne a prevádzkové podmienky: zabezpečí obec Potenciálne zdroje financovania: obec
	2.2 Zabezpečenie vhodných a dostupných priestorov na klubovú činnosť pre seniorov a ŤZP občanov	Personálne a prevádzkové podmienky: zabezpečí obec Potenciálne zdroje financovania: obec
Cieľová skupina	Opatrenia	Personálne, prevádzkové a finančné podmienky
Deti, mládež a rodina v riziku sociálneho vylúčenia	3.1 Skvalitnenie športovísk a detských ihrísk v obci	Personálne a prevádzkové podmienky: zabezpečí obec Potenciálne zdroje financovania: obec, VÚC, SR, EŠIF
	3.2 Organizácia kultúrno-spoločenských podujatí pre deti, mládež a rodiny	Personálne a prevádzkové podmienky: zabezpečí obec Potenciálne zdroje financovania: obec, VÚC, SR, EŠIF
	3.3 Podpora činnosti organizácií a inštitúcií, ktorých cieľovou skupinou sú deti a mládež	Personálne a prevádzkové podmienky: zabezpečí obec Potenciálne zdroje financovania: obec

Cieľová skupina	Opatrenia	Personálne, prevádzkové a finančné podmienky
Neprispôsobiví občania a iní obyvatelia, ohrození chudobou a sociálnym vylúčením	4.1 Podpora celoživotného vzdelávania (rekvalifikačné kurzy, školenia...)	Personálne a prevádzkové podmienky: zabezpečí obec Potenciálne zdroje financovania: obec, VÚC, SR, EŠIF
	4.2 Realizácia základného sociálneho poradenstva	Personálne a prevádzkové podmienky: zabezpečí obec Potenciálne zdroje financovania: obec
	4.3 Zapájanie sa do projektov menších obecných služieb a ďalších nástrojov AOTP	Personálne a prevádzkové podmienky: zabezpečí obec Potenciálne zdroje financovania: obec, VÚC, SR, EŠIF

Zdroj: vlastné spracovanie

Okrem vyššie uvedených doplnkových opatrení, ktoré sú špecificky orientované na jednotlivé cieľové skupiny (viď predchádzajúca tabuľka), si samospráva obce zadefinovala aj spoločné, prierezové opatrenia, ktoré napomáhajú viacerým cieľovým skupinám a zabezpečujú komunitný rozvoj.

Ide o nasledovné **prierezové opatrenia**:

- *dohľad nad nesvojprávnymi občanmi* (v spolupráci so štátnou správou)
- *pomoc v krízových situáciách* (živelná pohroma, rodinná tragédia a pod.)
- *podpora záujmovej činnosti v obci* (ochotnícke divadlo, krúžková činnosť, klubová činnosť, rôzna iná záujmová činnosť podľa potreby...)
- *výkon inštitútu osobitného príjemcu* (v spolupráci so štátnou správou).

5 IMPLEMENTÁCIA KOMUNITNÉHO PLÁNU

Mimoriadne dôležitým bodom v záujme efektívneho naplňovania zadaných cieľov, priorít a doplnkových opatrení komunitného plánu je dôraz na vhodné nastavenie jeho implementácie. Okrem časového rozvrhnutia jednotlivých aktivít je potrebné mať na zreteli aj možné zmeny realizačných podmienok v blízkej budúcnosti – či už z legislatívneho hľadiska alebo z hľadiska finančných, materiálnych, personálnych, príp. iných zdrojov. V záujme úspešnej implementácie komunitného plánu je nevyhnutné neustále monitorovanie týchto realizačných podmienok, monitorovanie potrieb prijímateľov sociálnych služieb a taktiež priebežné monitorovanie a vyhodnocovanie samotného dokumentu.

5.1 Harmonogram realizácie komunitného plánu vrátane určenia finančných podmienok

Komunitný plán plánuje samospráva obce realizovať podľa nasledovného harmonogramu:

Tabuľka 11: Harmonogram realizácie sociálnych služieb s určením kapacity sociálnych služieb, personálnych a prevádzkových podmienok

			Rok plánovanej realizácie											
			2021		2022		2023		2024		2025		2026	
Druh sociálnej služby	Forma sociálnej služby	Určenie personálnych a prevádzkových podmienok	EK ¹	PN ²	EK ¹	PN ²	EK ¹	PN ²	EK ¹	PN ²	EK ¹	PN ²	EK ¹	PN ²
Domáca opatrovateľská služba	terénna	Pers. podm.: obec v prípade potreby zabezpečí osoby na prevádzkovanie služby Prev. podm.: službu bude prevádzkovať obec vlastnými a inými zdrojmi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zariadenie pre seniorov	pobytová-ročná	Pers. podm.: službu bude zabezpečovať neverejný poskytovateľ svojimi pers. kapacitami Prev. podm.: službu bude prevádzkovať neverejný poskytovateľ vlastnými a inými zdrojmi	120	30	120	30	150	0	150	0	150	0	150	0
Zariadenie opatrovateľskej služby	pobytová-ročná	Pers. podm.: službu bude zabezpečovať neverejný poskytovateľ svojimi pers. kapacitami Prev. podm.: službu bude prevádzkovať neverejný poskytovateľ vlastnými a inými zdrojmi	20	10	20	10	30	0	30	0	30	0	30	0
Domov na polceste	pobytová-ročná	Pers. podm.: službu bude zabezpečovať neverejný poskytovateľ svojimi pers. kapacitami Prev. podm.: službu bude prevádzkovať neverejný poskytovateľ vlastnými a inými zdrojmi	40	20	60	0	60	0	60	0	60	0	60	0
Komunitné centrum	ambulantná	Pers. podm.: službu bude zabezpečovať neverejný poskytovateľ svojimi pers. kapacitami Prev. podm.: službu bude prevádzkovať neverejný poskytovateľ vlastnými a inými zdrojmi	20	0	20	0	20	0	20	0	20	0	20	0

Útulok	pobytová-ročná	Pers. podm.: službu bude zabezpečovať neverejný poskytovateľ svojimi pers. kapacitami Prev. podm.: službu bude prevádzkovať neverejný poskytovateľ vlastnými a inými zdrojmi	70	30	70	30	70	30	100	0	100	0	100	0
---------------	----------------	---	----	----	----	----	----	----	-----	---	-----	---	-----	---

Vysvetlivky:

Daná služba sa v danom roku PLÁNUJE realizovať

Daná služba sa v danom roku realizovať NEPLÁNUJE

¹ EK – existujúca kapacita v danom roku² PN – potreba navýšenia kapacity v danom roku

Zdroj: vlastné spracovanie

Personálne, prevádzkové, organizačné a finančné podmienky nevyhnutné pre poskytovanie sociálnych služieb budú závisieť od vývoja spoločenskej situácie, potrieb prijímateľov sociálnych služieb, legislatívnych zmien a nastavenia spôsobu financovania sociálnych služieb v spoločnosti. Sociálne služby budú kvantitatívne a kvalitatívne zabezpečované zo súčasných a budúcich zdrojov ich poskytovateľov. Poskytovatelia sociálnych služieb budú na zabezpečenie realizácie stanovených opatrení využívať najmä nasledovné finančné zdroje:

- Rozpočet poskytovateľov sociálnych služieb
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny
 - › príspevky na financovanie sociálnych služieb
 - › dotácie na rozvoj sociálnych služieb
- Vyšší územný celok
 - › príspevky na financovanie sociálnych služieb
 - › dotačná schéma
- Iné zdroje
 - › grantové národné a nadnárodné programy, štrukturálne fondy, sponzorské dary a pod.

V nasledujúcej tabuľke sú určené **predpokladané finančné zdroje z rozpočtu obce, potrebné na poskytovanie sociálnych služieb** (odhad predpokladanej výšky zdrojov z rozpočtu obce, potrebných na spolufinancovanie potrebnej kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení).

Tabuľka 12: Predpokladané finančné náklady obce na poskytovanie sociálnych služieb

Druh sociálnej služby	Predpokladané finančné náklady (€)						Náklady spolu (€)
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
Domáca opatrovateľská služba	0	0	0	0	0	0	0
Zariadenie pre seniorov	0	0	0	0	0	0	0
Zariadenie opatrovateľskej služby	0	0	0	0	0	0	0
Domov na polceste	0	0	0	0	0	0	0
Komunitné centrum	0	0	0	0	0	0	0
Útulok	0	0	0	0	0	0	0
Všetky sociálne služby spolu:							0

Zdroj: vlastné spracovanie

V nasledujúcej tabuľke je uvedená **predpokladaná výška finančných zdrojov z rozpočtu obce na spolufinancovanie** potrebnej kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb v jednotlivých rokoch **podľa konkrétnych poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí poskytujú sociálne služby v územnom obvode obce**. Tabuľka sa týka len sociálnych služieb podľa zákona o sociálnych službách.

Tabuľka 13: Predpokladané finančné náklady obce na spolufinancovanie sociálnych služieb podľa konkrétnych poskytovateľov sociálnych služieb

Poskytovateľ	Druh soc. služby	Forma soc. služby	Existujúca kapacita	Počet prijímateľov soc. služby v súčasnosti	Príspevok obce na financovanie / spolufinancovanie soc. služby		Potreba navýšenia kapacity (o koľko v danom roku)					
					Prispieva obec na túto soc. službu (A/N)?	Ak áno, výška ročného príspevku (€)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
DOBRÝ PASTIER - KLÁŠTOR POD ZNIEVOM, o.z., Miesto poskytovania: M. Čulena 199	Zariadenie pre seniorov	pobytová - ročná	30	60	N	-	15	15	0	0	0	0
DOBRÝ PASTIER - KLÁŠTOR POD ZNIEVOM, o.z., Miesto poskytovania: Gymnaziálna 162	Zariadenie pre seniorov	pobytová - ročná	30	60	N	-	15	15	0	0	0	0
DOBRÝ PASTIER - KLÁŠTOR POD ZNIEVOM, o.z., Miesto poskytovania: M. Čulena 199	Zariadenie opatrovateľskej služby	pobytová - ročná	10	20	N	-	10	10	0	0	0	0

DOBRÝ PASTIER - KLÁŠTOR POD ZNIEVOM, o.z., Miesto poskytovania: Gymnaziálna 162	Domov na polceste	pobytová - ročná	20	40	N	-	20	0	0	0	0	0
DOBRÝ PASTIER - KLÁŠTOR POD ZNIEVOM, o.z., Miesto poskytovania: Gymnaziálna 162	Komunitné centrum	ambulantná		cca 10	N	-	0	0	0	0	0	0
DOBRÝ PASTIER - KLÁŠTOR POD ZNIEVOM, o.z., Miesto poskytovania: Gymnaziálna 162	Útulok	pobytová - ročná	35	70	N	-	30	30	30	0	0	0

Zdroj: vlastné spracovanie

V nasledujúcej tabuľke sú určené **predpokladané finančné zdroje z rozpočtu obce, potrebné na realizáciu doplnkových opatrení**. Zadefinované doplnkové opatrenia plánuje samospráva obce realizovať podľa nasledovného harmonogramu a s nasledovnými nákladmi:

Tabuľka 14: Harmonogram realizácie doplnkových opatrení vrátane predpokladaných finančných nákladov na ich realizáciu

Doplnkové opatrenie	Rok plánovanej realizácie doplnkového opatrenia						Náklady spolu (€)
Názov	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
Cieľová skupina: Seniori							
1.1 Podpora sociálnych kontaktov realizáciou kultúrno-spoločenských podujatí pre seniorov a oceňovaním jubilantov	100	100	100	100	100	100	600
1.2 Zlepšenie bezbariérového prístupu do budov a na verejných priestranstvách	300	250					550
1.3 Realizácia zájazdov a výletov pre seniorov		250		250		250	750
1.4 Podpora psychohygieny seniorov a zvyšovanie pocitu užitočnosti posilňovaním dobrovoľníckej činnosti (napr. pri výsadbe kvetín, spoluprácou pri vedení krúžkov a pod.)	50	50	50	50	50	50	300
1.5 Poskytovanie dotácií na stravu a poskytovanie služby donášky obedov do domácnosti seniorom a ŽP osobám	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	12 000
1.6 Podpora činnosti Jednoty dôchodcov	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	15 000
1.7 Realizácia osvetových informačných kampaní na zabránenie zneužívania seniorov		60		60		60	180
Cieľová skupina spolu:							29 380
Cieľová skupina: Ťažko zdravotne postihnutí občania a občania so zdravotnými obmedzeniami							
2.1 Podpora zriaďovania chránených dielní a chránených pracovísk na území obce	50	50	50	50	50	50	300
2.2 Zabezpečenie vhodných a dostupných priestorov na klubovú činnosť pre seniorov a ŽP občanov	350	250	150				750
Cieľová skupina spolu:							1 050

Cieľová skupina: Deti, mládež a rodina v riziku sociálneho vylúčenia							
3.1 Skvalitnenie športovísk a detských ihrísk v obci	500	500		600		200	1 800
3.2 Organizácia kultúrno-spoločenských podujatí pre deti, mládež a rodiny	500	500	500	500	500	500	3 000
3.3 Podpora činnosti organizácií a inštitúcií, ktorých cieľovou skupinou sú deti a mládež	300	300	300	300	300	300	1 800
Cieľová skupina spolu:							6 600
Cieľová skupina: Neprispôsobiví občania a iní obyvatelia, ohrození chudobou a sociálnym vylúčením							
4.1 Podpora celoživotného vzdelávania (rekvalifikačné kurzy, školenia...)		70	70	70	70	70	350
4.2 Realizácia základného sociálneho poradenstva	0	0	0	0	0	0	0
4.3 Zapájanie sa do projektov menších obecných služieb a ďalších nástrojov AOTP	200	200	200	200	200	200	1 200
Cieľová skupina spolu:							1 550
Všetky doplnkové opatrenia spolu:							38 580

Vysvetlivky:

Doplnkové opatrenie sa v danom roku PLÁNUJE realizovať

Doplnkové opatrenie sa v danom roku realizovať NEPLÁNUJE

Zdroj: vlastné spracovanie

5.2 Monitoring plnenia a spôsob každoročného vyhodnocovania komunitného plánu, vrátane podmienok a spôsobu jeho zmeny a aktualizácie

Komunitné plánovanie vyžaduje účasť všetkých zainteresovaných strán, preto budú monitorované a iniciované všetky priebežné návrhy, podnety a pripomienky v oblasti napĺňania stanovených cieľov. K efektívite implementácie komunitného plánu sociálnych služieb nevyhnutne patrí aj vybudovanie systému kontroly, monitorovania a aktualizácie dokumentu.

Z tohto dôvodu bude samospráva obce v stanovených časových intervaloch pravidelne kontrolovať stav realizácie jednotlivých aktivít v rámci definovaných cieľov a priorít. Výstupy spracované vo forme monitorovacej správy budú predkladané v pravidelných intervaloch (1x ročne) na rokovanie obecného zastupiteľstva. Obecné zastupiteľstvo monitorovaciu správu prerokuje, posúdi stav plnenia cieľov a priorít a v prípade potreby navrhne zmeny. Navrhovať zmeny v komunitnom pláne môže aj starosta obce, resp. poverení pracovníci obecného úradu. Zmeny v komunitnom pláne budú podliehať schvaľovaniu v obecnom zastupiteľstve. Každá zmena bude očíslovaná vo forme vzostupne číslovaných písomných dodatkov.

ZÁVER

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na pomoc ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii s cieľom umožniť im zapojiť sa do bežného života v spoločnosti a ochrániť ich pred sociálnym vylúčením. Úlohou a cieľom samosprávy je vytvoriť pre občanov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život a postupne zlepšovať životné, pracovné a sociálne potreby obyvateľov obce.

Tento komunitný plán sociálnych služieb predstavuje strednodobý plánovací dokument, zameraný na postupný rozvoj sociálnych služieb v obci. Analyzuje stav a úroveň sociálnych služieb poskytovaných obyvateľom obce, hodnotí potreby občanov odkázaných na sociálne služby a navrhuje ciele a opatrenia pre ďalší rozvoj a skvalitnenie poskytovaných služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb je otvorený a živý materiál, ktorý bude reagovať na zmeny a potreby celej komunity v obci, na meniace sa legislatívne, materiálne, finančné a personálne prostredie. Z tohto dôvodu bude priebežne vyhodnocovaný a v prípade potreby aktualizovaný. Navrhované zmeny a úpravy dokumentu vstúpia do platnosti po schválení obecným zastupiteľstvom.

PRÍLOHY

Zoznam informačných zdrojov

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (2014): *Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 -2020*.

PHSR obce Kláštor pod Znievom

Register poskytovateľov sociálnych služieb v Žilinskom samosprávnom kraji

Štatistický úrad Slovenskej republiky, databáza DATAcube

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách

www.obecklastor.sk

Zoznam skratiek

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce	ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy	VÚC	Vyšší územný celok
KPSS	Komunitný plán sociálnych služieb	ŽZP	Ťažko zdravotne postihnutí
UoZ	Uchádzač o zamestnanie	ŽSK	Žilinský samosprávny kraj

Zoznam tabuliek a grafov

Tabuľka 1: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva.....	11
Tabuľka 2: Vývoj priemerného veku obyvateľstva	15
Tabuľka 3: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín.....	15
Tabuľka 4: Vývoj nezamestnanosti v obci	16
Tabuľka 5: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2020	17
Tabuľka 6: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.12.2020	19
Tabuľka 7: Požiadavky prijímateľov soc. služieb a iných obyvateľov na území obce	31
Tabuľka 8: Ciele a priority rozvoja podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a jednotlivých cieľových skupín, vrátane kvantifikácie potrebnej kapacity týchto služieb a určenia finančných podmienok	34
Tabuľka 9: Určenie merateľných ukazovateľov na zhodnotenie plnenia cieľov	35
Tabuľka 10: Doplnkové opatrenia stratégie rozvoja	37
Tabuľka 11: Harmonogram realizácie sociálnych služieb s určením kapacity sociálnych služieb, personálnych a prevádzkových podmienok	40
Tabuľka 12: Predpokladané finančné náklady obce na poskytovanie sociálnych služieb.....	43
Tabuľka 13: Predpokladané finančné náklady obce na spolufinancovanie sociálnych služieb podľa konkrétnych poskytovateľov sociálnych služieb	44
Tabuľka 14: Harmonogram realizácie doplnkových opatrení vrátane predpokladaných finančných nákladov na ich realizáciu.....	46

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Kláštor pod Znievom	12
Graf 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2011 – 2020	13
Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2011 – 2020.....	13
Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2011 – 2020	14
Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2020	15
Graf 6: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2020	17
Graf 7: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2020	18
Graf 8: Veková štruktúra respondentov	24
Graf 9: Vzdelanostná štruktúra respondentov	25
Graf 10: Štruktúra domácností respondentov	25
Graf 11: Socioekonomická štruktúra respondentov	26
Graf 12: Sociálne služby, ktoré respondenti využívajú v súčasnosti a ktoré si želajú využívať v budúcnosti.....	27
Graf 13: Pomoc, ktorú obyvatelia potrebujú v súčasnosti alebo budú potrebovať v blízkej budúcnosti	29
Graf 14: Chýbajúce zariadenia, resp. aktivity v obci.....	30